Súd:	Mestský súd Košice
Spisová značka:	35C/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7120202964
Dátum vydania rozhodnutia:	03. 12. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Lenka Bowker
ECLI:	ECLI:SK:MSKE:2024:7120202964.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Bowker v právnom spore žalobcu: 1/ A. A., nar. X.X.XXXX, bytom B. XX, XXX XXX C., 2/ D. A., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX, XXX XX C., obaja zast. JUDr. Danica Holováčová, advokátka so sídlom Čajakova 5, 040 01 Košice, proti žalovanému: 1/ E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX, XXX XX C., právne zastúpený: AK NIŽNÍK & Partners, s.r.o. so sídlom Žižkova 4E, 040 01 Košice, IČO: 47244488, 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s., IČO: 31 595 545, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, právne zastúpená JUDr. Felix Neupauer, advokát, so sídlom Dvořákove nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 37 928 422, o ochranu osobnosti, náhradu nemajetkovej ujmy

r o z h o d o l :

Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 2.250,- Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu 1/ zamieta.

Žalobcovi 1/ priznáva voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy 2.250,- Eur.

Žalobu žalobcu 2/ zamieta v celom rozsahu.

Žalovaným 1/ a 2/ priznáva voči žalobcovi 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1/ a 2/ sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 20.2.2020 domáhali, aby súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť im nemajetkovú ujmu každému vo výške 35.000,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žiadali priznať aj náhradu trov konania.

2.1. Žalobu odôvodnili tým, že medzi nebohým G. A., nar. X.X.XXXX, naposledy trvale bytom B. XXXX/ XX, XXX XX C., zomrelom dňa 17.4.2018 a žalobcami bol vzťah príbuzenstva v priamom rade a to vzťah otca a synov. Dňa 16.02.2018 v čase o 14:35 hod. v Košiciach na Južnej triede viedol žalovaný 1/ rýchlosťou v rozmedzí 91 km/h až 100 km/h v úseku, kde je dovolená rýchlosť 50 km/h, osobné motorové vozidlo značky BMW 420d, EČV: C. XXX H. v smere jazdy od VSS do centra mesta, pričom za križovatkou s ul. Milosrdenstva, na úrovni Hotelovej akadémie, narazil prednou časťou vozidla do zadnej časti pred ním idúceho motorového vozidla značky Renault Scenic, EČV: C. XXX G., ktoré v smere jazdy od ul. Milosrdenstva do centra mesta viedol vodič G. A., v dôsledku nárazu do zadnej časti vozidla Renault Scenic toto odrazilo mimo vozovku vpravo a tam ľavou bočnou časťou narazilo

do stromu, čím žalovaný 1/ svojim konaním porušil ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, a to venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke a zároveň ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, a to prispôsobiť rýchlosť jazdy najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať a § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, a to v obci jazdiť rýchlosťou najviac 50 km/h. Pri dopravnej nehode utrpel G. A. ťažkú ujmu na zdraví a to vo forme mnohopočetných zranení, kedy v priamej príčinnej súvislosti s nimi dňa XX.X.XXXX zomrel. Žalovaný 1/ bol trestným rozkazom Okresného súdu Košice II. zo dňa 3.5.2019 sp.zn. 2T/49/2018 uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného zákona, s použitím § 138 písm. h) Trestného zákona, kedy svojim konaním inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spáchal čin závažnejším spôsobom konania (porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona). Súd žalovaného 1/ zaviazal aj na náhradu škody vo výške 2.766,34 Eur, čo predstavovalo hodnotu časti skutočnej škody a vo zvyšku bol odkázaný na civilný proces. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť a stal sa vykonateľným dňa 25.7.2019.

2.2. Náhradu nemajetkovej ujmy žiadajú priznať na tom základe, že mali so svojim otcom veľmi úzky citový vzťah, boli spolu v neustálom kontakte v rámci osobnej komunikácie alebo telefonicky, zdieľali spolu svoje starosti a radosti. So stratou otca sa nevedia zmieriť, bola zbytočná a predčasná, pretože otec netrpel žiadnou život ohrozujúcou chorobou, mohol sa venovať svojim bežným činnostiam, stretávať sa s rodinou, kamarátmi, či známymi. Dopravná nehoda a jej následky veľmi výrazne zasiahli do života celej rodiny, do súkromia žalobcov a náhrada nákladov spojených s pohrebom nepredstavuje žiadnu satisfakciu za tento neoprávnený zásah. Strata rodiča je niečo, na čo sa nedá pripraviť, naviac keď príde nečakane. Smrťou ich otca došlo k nepredvídateľnému a definitívnemu prerušeniu rodinných a citových väzieb medzi otcom a synmi, smútok zo straty otca je trvalý a jeho úlohu v živote nemôže nikto nijako nahradiť. Zásahom do života nebohého došlo k strate na živote, ale aj zasiahlo to do vzťahu medzi otcom a synmi, pretože už nikto nikdy nenahradí chvíle spoločne strávené s nebohým otcom. Dopravná nehoda, jej následky a dvojmesačný pobyt v nemocnici, počas ktorého bol otec žalobcov bezvládne v kóme, sa negatívnym spôsobom podpísal na ujme, ktorú pociťujú žalobcovia, pretože prežívali neopísateľnú bolesť, bezmocnosť a prázdnotu v spojení s dlhým čakaním na správu, či otec bude žiť. Výšku žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovia stanovili s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva prišlo.

2.3. Po citácii právnej úpravy žalobcovia uviedli, že aktívna vecná legitimácia žalobcov je daná s poukazom na § 15 OZ, nakoľko zosnulý bol ich otcom a pasívna vecná legitimácia žalovaného 1/ je daná výsledkami trestného konania. Žalovaný 2/ bol ku dňu 16.2.2018 poisťovateľom osobného motorového vozidla zn. BMW 420 D, EČV: C. XXX H., ktoré viedol žalovaný 1/. Vo vzťahu k žalovanému 2/ je daná pasívna vecná legitimácia na podklade pertraktovanej platnej právnej úpravy, s poukazom na právne názory ÚS SR vyjadrené v sp. zn. I.US 474/2016, I.US 206/2015, III.US 646/2015, v zmysle ktorých sa má pojem škoda na zdraví použitý v zákone o PZP vykladať extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ust. § 11 a nasl. OZ, ktorý extenzívny výklad jedine možno považovať za ústavne konformný.

2.4. Ďalej žalobcovia zdôraznili ústavnoprávny rozmer ochrany súkromia fyzických osôb v ich rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa vzťahy sociálne, kultúrne ale aj morálne či materiálne. Zásahy do týchto vzťahov, ktoré sú neoprávnené možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života – do rodinného súkromia. V súvislosti s uvedeným, žalobcovia poukazovali na konkrétne rozhodnutia krajských súdov, resp. NS SR.

2.5. V danom prípade došlo zo strany žalovaného 1/ jednak k porušeniu dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona (§ 4 ods. 1 písm. c), § 16, ods. 1, 4 cestného zákona). Žalobcovia si voči žalovanému 1/ ešte v rámci trestného konania riadne a včas uplatnili nárok na náhradu skutočnej škody vo výške 3.765,- Eur, z ktorej trestný súd v časti 998,66 Eur odkázal poškodeného na civilný proces. Taktiež bolo v trestnom konaní uplatnených aj 70.000,- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, s ktorým nárokom bol poškodený taktiež odkázaný na civilný proces.

2.6. Žalobcovia mali za to, že sú naplnené všetky zákonom stanovené predpoklady pre vznik objektívnej zodpovednosti za protiprávny zásah do ich osobnostných práv, ako aj pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Žalovaný 1/ na výzvu žalobcu 1/ uhradil judikovanú pohľadávku 2.766,34 Eur titulom trestného rozkazu Okresného súdu Košice II. zo dňa 3.5.2019, sp. zn. 2T/49/2018 a ohľadom nemajetkovej ujmy následne prebehlo rokovanie na úrovni právnych zástupcov, avšak k dohode nedošlo a nárok nebol uspokojený ani len čiastočne.

3.1. Žalovaný 1/ sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 20.8.2020 (č.l. 68), kde uviedol, že namieta pasívnu vecnú legitimáciu svojej osoby a má za to, že vzhľadom na existenciu poistného vzťahu so žalovanou 2/ (poistná zmluva č. 6815274667), je daná pasívna vecná legitimácia žalovanej 2/ na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
3.2. Ďalej žalovaný 1/ namietal, že požadovaná výška nemajetkovej ujmy je neprimerane vysoká, neodôvodnená a v rozpore s ustálenou súdnou praxou. Žalobcovia neuniesli bremeno tvrdenia ohľadne výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy v peniazoch.
3.3. Po citácii ust. § 11, 13 ods. 1, 2, 3 OZ a právnej teórie ohľadne náhrady nemajetkovej ujmy v sporoch postmortálnej ochrany žalovaný 1/ zdôraznil, že pre poskytnutie náhrady je potrebné skúmať okolnosti na strane poškodeného, ktoré spočívajú a) v intenzite vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcie a zároveň okolnosti na strane osoby zodpovednej: a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrady škody, ospravedlnenie a iné), b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu zásahu, c) miera zavinení, resp. miera spolu zavinenia usmrtenej osoby.
3.4. Žalovaný 1/ zdôraznil, že v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Košice II. sp. zn. 2T/49/2018 svoj čin oľutoval, pozostalým sa ospravedlnil a dňa 9.9.2019 uhradil náklady v súvislosti s pohrebom poškodeného v sume 2.166,34 Eur. V súvislosti s udalosťou žalovaný 1/ pociťuje smútok, ľútosť, situácia mu nie je ľahostajná, ktoré skutočnosti navrhuje zohľadniť pri vyčíslení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, v prípade, že súd bude mať za to, že táto je ako nárok daná.
3.5. Žalovaný 1/ ďalej zdôraznil dôležitosť vyriešenia otázky spolu zavinenia na strane poškodeného, ktorá má podstatný vplyv pri stanovení výšky uplatneného nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože poškodený G. A. nebol pripútaný vo vozidle bezpečnostným pásom, teda okrem prevenčnej povinnosti podľa § 415 OZ, porušil aj povinnosť podľa § 8 zákona č. 8/2008 Z.z. o cestnej premávke, ktorým konaním prispel k škodlivému následku. Žalovaná 2/ pri poukázaní plnenia Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. za náklady na vynaloženú zdravotnú starostlivosť uplatnila mieru spoluzavinenia poškodeného vo výške 25%, z ktorého dôvodu aj znížila poistné plnenie v zmysle § 415 a 441 OZ, práve z dôvodu nepripútania poškodeného bezpečnostným pásom vo vozidle. Z toho dôvodu žalovaný 1/ žiada zohľadniť pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch spoluzavinenie poškodeného v rozsahu 25% na smrteľných následkoch škodovej udalosti.
3.6. Žalovaný 1/ ďalej zdôraznil, že k úmrtiu otca žalobcu došlo v dôsledku nedbanlivostného prečinu žalovaného 1/ a žiadal z hľadiska primeranosti a spravodlivosti pri rozhodovaní o výške odškodnenia prihliadať na zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov.
3.7. Uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy žalovaný 1/ považuje za rozpornú s princípom primeranosti, spravodlivosti a ustálenou súdnou praxou a následne žalovaný citoval rôzne rozhodnutia prvoinštančných a druhoinštančných súdov, s poukazom na priznané výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na to žalovaný žiadal žalobu zamietnuť v celom rozsahu a priznať mu náhradu trov konania proti žalobcom 1/ a 2/ v rozsahu 100%.

4.1. K žalobe sa vyjadril žalovaný 2/ podaním zo dňa 21.8.2020 (č.l. 57), kde uviedol, že nárok neuznáva v celom rozsahu, považuje ho za neoprávnený, bez právneho základu a nepreukázaný čo do výšky.
4.2. V zmysle súčasne platného účinného vnútroštátneho práva, t.j. v zmysle zákona o PZP (lex specialis vo vzťahu k OZ), žalovaný 2/ nie je pasívne legitimovaným na uplatnenie nárokov z titulu zásahov do osobnostných práv žalobcov, nakoľko zákon o PZP sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy a povinnosť zahrnúť tento inštitút do poistných zmlúv žalovanému žiadnym spôsobom neukladá. Uvedené nevyplýva ani z rozsudku ESD, pretože tento nestanovil, že pasívna legitimácia poisťovateľov podľa zákona o PZP je v sporoch o zaplatenie nemajetkovej ujmy pozostalých automaticky daná, ale iba upresnil, že by tomu tak bolo, pokiaľ by toto bolo obsahom úpravy vnútroštátneho práva, ktorým je vo vzťahu k žalovanému 2 ako súkromnoprávnej osobe práve zákon o PZP. Uvedenú argumentáciu zdôvodnil s poukazom na rôzne rozhodnutia ÚS SR a NS SR.
4.3. Ďalej žalovaný 2/ namietol nevyhnutnosť dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. protiprávnosť konania, vznik škody v dôsledku protiprávneho konania a to vo vzťahu k žalovanému 2/, v kontexte celého zákona o PZP, t.j. riešiť aj otázku príčinnej súvislosti, kedy zdôraznil, že aj v prípade teoretického akceptovania premisy, že pod škodu na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom poisťovateľ – žalovaný 2/ priamo zo zákona o PZP de facto aj de jure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, keďže zásah do ochrany osobnosti žalobcov je reakciou na prvotný – aj to až časovo následný následok dopravnej nehody.

4.4. V závere žalovaný 2/ poukázal na nevyhnutnosť skúmania okolností na strane žalovaného 1/, jeho počínanie v čase po dopravnej nehode vo vzťahu k žalobcom, jeho majetkové a osobné pomery, ktoré sú rozhodné vo vzťahu k prípadnej primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy s poukazom na výsledky znaleckého dokazovania z trestného spisu sp. zn. 2T/49/2018, z ktorých by súd mal ustáliť, či poškodený bol v čase dopravnej nehody pripútaný alebo nie, čo nie je bez dopadu na prípadné priznávanie nemajetkovej ujmy.

5.1. Žalobcovia v replike zo dňa 11.10.2020 a v doplnení repliky zo dňa 2.11.2020 (č.l. 85,94) nesúhlasili s názormi prezentovanými žalovanými 1/ a 2/ v ich vyjadreniach k žalobe a zároveň poukázali na rozhodovacia prax súdov pod vplyvom rozhodnutia Súdneho dvora EU z 24.10.2013, vedenej pod sp. zn. C22/12 (Haasová proti I.), v ktorom rozhodnutí Súdny dvor uviedol, že smernicu EU je potrebné vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. S použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody, škoda na zdraví“ v citovaných ustanoveniach zákona č. 381/2001 Z.z. a s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby, vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2,3 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4, ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z.. Podľa súčasného znenia tejto právnej úpravy v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorových vozidiel si môže poškodený vybrať, či si náhradu škody uplatní voči škodcovi alebo voči poisťovateľovi alebo si ju môže uplatniť súčasne voči obidvom. Žalobcovia ďalej poukázali na rôzne rozhodnutia či už ÚS alebo NS SR, ako najnovší vývoj judikatúry, z ktorých je zrejmé, že súdy začínajú vykladať pojem „škoda“ používaný v slovenskom právnom poriadku extenzívne, uplatňujúc eurokonformný výklad právnych predpisov.
5.2. Žalobcovia ďalej poukázali, že otázku závažnosti ujmy riešili v žalobe samotnej, kde poukázali na stratu otca a vzájomný vzťah medzi ním a žalobcami. V prípade, ak je k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby došlo smrťou blízkej osoby, nie je morálna satisfakcia postačujúca a preto má táto osoba právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá predstavuje len určitú satisfakciu, ktorej úlohou je iba do istej miery odškodniť stratu pozostalým, zmierniť následky neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život. Žalobcovia v závere žiadali, aby súd pri rozhodovaní zobral do úvahy faktory ako napr., či subjekt, ktorý je zodpovedný za smrť osoby, spôsobil smrť úmyselne alebo z nedbanlivosti, do akej miery došlo k narušeniu, resp. k zásahu do práva na rodinný a súkromný život (či blízka osoba mala status manžela, potomka, predka, alebo viacero súčasne), finančná situácia zodpovednej osoby a či pozostalí neboli „morálne uspokojení“ v podobe odsúdenia páchateľa za trestný čin alebo verejného ospravedlnenia.

6.1. V duplike zo dňa 7.1.2021 (č.l. 118) žalovaný 1/ uviedol, že s poukazom na ust. zákona č. 381/2001 Z.z. , v spojení s ustálenou judikatúrou a súdnou praxou žalovaný trvá na námietke, že je daná pasívna legitimácia žalovaného 2/ v tomto konaní. Taktiež má za to, že príčinná súvislosť podľa § 5 ods. 1 písm. h) zákona č. 381/2001 v predmetnej veci daná je, kedy sa žalovaný 2/ nemôže zbaviť zodpovednosti, ktorú je povinný znášať titulom poistenia. Žalovaný 1/ opätovne zdôraznil neprimeranosť výšky uplatneného nároku, ktorá nemá oporu v zákonnej úprave, v judikatúre, ani v súdnej praxi všeobecných súdov.
6.2. V doplnení dupliky zo dňa 22.1.2021 (č.l. 126) žalovaný 1/ žiadal prihliadnuť a zaoberať sa správaním na strane poškodeného (otca žalobcov), ktoré môže mať vplyv na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, kedy poukázal na závery vyplývajúce v trestnom konaní a to, že vodič motorového vozidla Renault poškodený (otec žalobcov) pri prechádzaní z pripájacieho pruhu do ľavého priebežného pruhu prechádzal plynulo bez zastavenia, zistenia okolností, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva, t.j. vykonal odbočovací manéver z pripájacieho pruhu do ľavého priebežného pruhu v úseku, kde bola vyznačená plná čiara, pričom ak by sa pohyboval v predmetnom úseku správnou technikou jazdy a prejazd vozidlom by uskutočňoval v úseku s vodorovným dopravným značením č. V2a „Pozdĺžna prerušovaná čiara“, tak by došlo k zabráneniu dopravnej nehody vzájomným minutím vozidiel (str. 44 ZP). Uvedeným konaním nebohý porušil povinnosť podľa § 10 ods. 8 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Žalovaný 1/ nakoniec poukázal na zápisnicu z jeho výsluchu v procesnom postavení obvineného zo dňa 29.10.2018, kedy úprimne oľutoval, čo sa stalo, počas hospitalizácie nebohého v nemocnici sa dennodenne telefonicky u lekárov informoval o jeho zdravotnom stave, pravidelne

za ním chodil do nemocnice zisťovať jeho zdravotný stav, na ktorý sa vypytoval aj u nemocničného personálu, ten mu však odmietol podať akékoľvek informácie, nakoľko nebol príbuzný. Veril, že tam stretne nejakého rodinného príslušníka, avšak personál mu povedal, že za pánom A. nikto nechodí. Žalovaný zdôraznil svoje osobné pomery, že žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou a nevlastným otcom, študuje na Súkromnom športovom gymnáziu v Košiciach, nie je držiteľom zbrojného preukazu, žiadnej zbrane, alkohol a cigarety, omamné a psychotropné látky neužíva, pripravuje sa na prijímacie skúšky na VŠ medicínskeho zamerania počas toho, čo má prerušené štúdium na Právnickej fakulte UK v Bratislave. Od 11/2020 je zamestnaný v spol. Romani, s.r.o. na základe dohody o vykonaní práce s príjmom 30 – 40,- Eur mesačne v zmysle mzdového dekrétu podľa odpracovaných dní.

6.3. Žalobcovia v ďalšom vyjadrení zo dňa 1.3.2021 (č.l. 147) k argumentácii žalovaného 1/ ohľadom spoluzavinenia poškodeného uviedli, že žalovaný 1/ išiel rýchlosťou v rozmedzí 91km/h. – 100km/h v úseku kde je dovolené rýchlosť 50km/h. Ak by aj teoreticky pripustili spoluzavinenie poškodeného, že mal údajne odbočiť z pripájacieho pruhu skôr ako bolo možné, tak pokiaľ by žalovaný 1/ dodržal maximálnu povolenú rýchlosť v danom úseku, k dopravnej nehode by nebolo došlo, ľudovo povedané, ubrzdil by to, na ktorú podstatnú skutočnosť nie je možné zabúdať. V konečnom dôsledku žalobcovia uviedli, že namietanú výšku plateného nároku, aj s poukazom na námietku spolu zavinenie poškodenia, musí posúdiť súd. Nakoľko žalovaný 1/ nie je ochotný poskytnúť žiadne plnenie titulom nemajetkovej ujmy, uvedené nekorešponduje s ním tvrdenou údajnou ľútosťou, ktorú prejavil účelovo a formálne len pre účely trestného konania. Žalobcovia odmietli difamačné tvrdenia žalovaného 1/, že by sa neboli zaujímali o zdravotný stav otca, pretože boli osobne v nemocnici za otcom, rovnako aj tri sestry nebohého za ním chodili, čo je pre prípad potreby možné dosvedčiť výpoveďami žalobcov ako strán konania tak aj výpoveďami svedkov. Naopak ošetrujúci lekár ani zdravotný personál im neposkytli informáciu, že by sa žalovaný 1/ osobne informoval ohľadne nebohého.
6.4. Ďalším podaním zo dňa 30.8.2021 (č.l. 165) žalobcovia doplnili svoje vyjadrenie zo dňa 1.3.2021 a k výške nemajetkovej ujmy žalobcov, kde zotrvali v podstate na všetkých svojich doteraz prezentovaných argumentáciách doplnili, že v tomto konkrétnom prípade u žalobcov v dôsledku dopravnej nehody s následkom smrti ich otca ide o ujmu morálnu a ujmu na ľudských vzťahoch (poukaz na rozhodnutie C – 350/14 Lazar V. Allianz SpA). Nesúhlasili s právnou argumentáciou súvisiacou s uplatnením inštitútu spoluzavinenia podľa § 441 OZ v rozsahu 25 %, pretože zo znaleckého posudku z odboru dopravy č. 31/2018 nie je možné určiť, aký vplyv by malo použitie pásov na škode, nakoľko dopravná nehoda sa stala výslovne protiprávnym konaním žalovaného 1/. Zdôraznili, že samotný znalec vo viacerých častiach ZP skonštatoval, že dopravná nehoda bola zapríčinená jednoznačne vodičom v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti. Žalobcovia opätovne poukazovali na rôzne rozhodnutia krajských súdov o priznávaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy a zotrvali aj závere o existencii pasívnej legitimácie žalovaného 2/.

7. V ďalšom vyjadrení zo dňa 21.10.2021 (č.l. 178) žalovaný 1/ uviedol, že znalec nie je oprávnený vyjadrovať sa akokoľvek k otázke viny, toho ktorého účastníka nehody, ide o právnu otázku, ktorú nie je oprávnený posudzovať on, ale len súd. Namietol tvrdenie žalobcov, že došlo k zásahu do práva na zdravie a život žalobcov, pretože toto nijako bližšie nešpecifikovali, v čom mal zásah spočívať a preto z procesnej opatrnosti žalovaný 1 mal za to, že žalobcovia v rozpore s princípom hospodárnosti konania neuviedli relevantné skutkové tvrdenia a neuniesli bremeno tvrdenia, ani čo do dôvodnosti nároku ani jeho výšky. Žalovaný 1/opakovane zdôrazňoval právnu teóriu ohľadom výšky náhrady nemajetkovej ujmy aj s poukazom na ním citované rozhodnutia. K prejavenej ľútosti žalovaného 1/ poznamenal, že žalobcovia nemajú oprávnenie spochybňovať a hodnotiť ním prejavenú účinnú ľútosť, to prislúcha len súdu. Žalovaný ďalej namietol tvrdenie, že odmietol rokovať o nároku žalobcov, čo podporil dôkazom - odpoveď na výzvu z 8.10.2019.

8. Podaním zo dňa 27.5.2022 (č.l. 220) žalovaný 2/ doručil súdu návrh na doplnenie dokazovania a to pripojením súdnych spisov vedených Okresným súdom Košice I. sp. zn. 11C/268/2009, 12C/129/2010, 13C/299/2009, 6T/25/2010, 10T/30/2015 a správny spis sp. zn. A/2009/0794, J. K. C., odbor všeobecnej vnútornej správy a to za účelom preukázania skutočnej intenzity vzťahov medzi žalobcami a nebohým, kedy žalovaný 2/ poprel citované tvrdenie žalobcov zo žaloby, tvrdenia žalobcu 1/ uvedené v jeho výsluchu dňa 17.2.2022, aj tvrdenia uvedené žalobcom 2/ v podaní označenom ako písomná výpoveď žalobcu 2/ z 9.11.2021 o intenzite vzťahov, pretože rozsudok v konaní vedenom na OS Košice I. sp. zn. 12C/129/2010 v jeho odôvodnení hovorí o fyzickom napádaní nebohého vo vzťahu k manželke, t.j. matke žalobcov 1/ a 2/, o negatívnych vzťahoch medzi nimi, o neprispievaní otca na štúdium žalobcu 2/

a v neposlednom rade je z neho zrejmá výpoveď žalobcu 2/, ktorý v predmetnom konaní v pozícii svedka uviedol, že po tom ako otec fyzicky napadol matku, úplne sa mu odcudzil, keď odišiel zo spoločnej domácnosti otec ho vôbec nekontaktoval, na pojednávaní sa s ním stretol asi po 6 rokoch. Žalovaný 2/ poukázal aj na konanie o rozvode nebohého s manželkou, konanie o vylúčení nebohého z užívania bytu na Havlíčkovej ulici z dôvodu psychického a fyzického násilia voči žalovanej (pozn. sudcu: matke žalobcov), na trestný rozkaz, ktorým bol žalobca uznaný vinným, že neplnil svoju vyživovaciu povinnosť voči synovi, hoci tá mu vyplývala priamo zo zákona o rodine, ako aj rozsudku OS Košice I. sp. zn. 35C/335/2009, kedy už len z predloženého rozsudku zo dňa 21.10.2016 vo veci vedenej OS Košice I. pod sp. zn. 12C/129/2010 (anonymizovaná verzia) vyplýva, že smrťou nebohého nedošlo k prerušeniu citových väzieb medzi žalobcami a ním samým a zároveň, že medzi žalobcami a nebohým nebol úzky citový vzťah vrátane neustáleho kontaktu.

9. Žalobcovia k uvedeným návrhom na vykonanie dokazovania, najmä k rozsudku 12C/129/2010 uviedli, že žalovanému 2/ ani jeho právnemu zástupcovi neprislúcha sa vyjadrovať k osobnému životu rodiny žalobcov, k osobe zomrelého otca a tobôž nie k vzťahu medzi žalobcami a ich otcom. Takéto konanie procesnej strany považujú za neprípustné, lebo s otcom mali dobrý vzťah, aj napriek rozvodu matky s ním. K narušeniu citových väzieb so žalobcami, synmi, pred úmrtím otca tak v žiadnom prípade nemohlo dôjsť, o čom svedčí fakt, že títo chodili zomrelého otca do nemocnice pravidelne navštevovať a dúfali, že sa zotaví. Ďalej s poukazom na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva zdôraznili, že deti majú nárok na tvorbu citových väzieb s ich rodičmi v každom štádiu života bez ohľadu na spolužitie v jednej domácnosti s rodičom, čo je posilnené najmä faktom, že väzba rodiča a dieťaťa je najsilnejším putom v rodinnom vzťahu a preto je potrebné akýkoľvek zásah do sféry súkromia a obzvlášť súkromia života dieťaťa chrániť maximalisticky.

10.1. Žalovaný 1/ reagoval na návrh žalovaného 2/ na doplnenie dokazovania svojim podaním zo dňa 27.6.2022 (č.l. 254), kedy po nahliadnutí do súdneho spisu a pripojených súdnych spisov zdôraznil a navrhol vykonať dokazovanie minimálne ním označenými časťami spisov, a s poukazom na judikatúru ohľadom intenzity vzťahu medzi žalobcami a poškodeným uviedol, že nebohý sa dopúšťal voči matke žalobcov fyzického a psychického násilia, čoho svedkom bol často žalobca 2/, ktorý matku bránil. Otec žalobcov požíval vo zvýšenej miere alkohol. V dôsledku páchania fyzického, psychického násilia voči matke žalobca bol právoplatne odsúdený pre prečin nebezpečného vyhrážania. Počas trestného konania bol vo väzbe. Z dôvodu fyzického, psychického násilia bol vylúčený aj z užívania bytu na B. L. M. C., ktorý musel opustiť na základe súdneho rozhodnutia v roku 2009, t.j. žalobcovia od tohto obdobia s otcom v spol. domácnosti nežili. Otec žalobcov bol voči matke žalobcov vulgárny a agresívny, na výživu žalobcu dobrovoľne neprispieval, uhrádzal to až na základe exekučného konania vedeného na základe súdneho konania o určenie výživného na syna D.. Potreby synov a rodiny zabezpečovala matka. Otec žalobcovi 2/ prispieval na výživu len sumou 30,- Eur na základe exekučného konania. Rodina bola pre správanie otca žalobcov v zlej finančnej situácii z dôvodu, že si nevedel udržať zamestnanie, finančné prostriedky míňal na alkohol, uspokojovanie svojich vlastných potrieb, bral si úvery, ktoré nevedel splácať, v dôsledku čoho bola na spoločnú nehnuteľnosť na Havlíčkovej ulici zapísaná ťarcha záložného práva. Na prihlášky na VŠ otec neprispel žalobcovi 2/ ničím, tieto uhrádzala matka, ako aj stužkovú. Nebohý mal aj mimomanželskú známosť a z dobrovoľného ukončenia pracovného pomeru, kedy bolo otcovi vyplatené odstupné vo vyššej sume, rodina nič nevidela a tieto finančné prostriedky nebohý použil sám. Pokiaľ by vzťah bol takej intenzity ako tvrdia žalobcovia, nepochybne by pohreb zabezpečovali oni ako synovia nebohého a nie sestra nebohého.
10.2. Žalovaný 1/ opätovne zdôrazňoval okolnosti dopravnej nehody a podiel poškodeného (spoluzavinenie), kedy poukazoval na obsah trestného rozsudku, zahŕňajúc aj ZP vypracované v trestnom konaní, výpovede tam uvedených svedkov, lekársku správu, kedy mal za to, že nebohý (poškodený) porušil povinnosť podľa § 10 ods. 8 a § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 o cestnej premávke. Opätovne zdôraznil okolnosti na jeho strane, že je študentom, pracuje len na základe dohody o pracovnej činnosti, požadovaná výška náhrady škody by bola v jeho prípade likvidačná, v rozpore so zásadou primeranosti, proporcionality, že nevlastní žiadne nehnuteľnosti ani hnuteľné veci, uhradil žalobcom náhradu škody (náklady za pomník a pohreb) a náhradu škody v zmysle trestného rozkazu poukázala matka žalovaného 1/, nakoľko bol v tom čase študentom strednej školy.

11. Žalobcovia 1/ a 2/ v podaní zo dňa 9.8.2022 uviedli, že skúmanie rodinného prostredia, vzhľadom na predmet konania je absolútne neprípustné a je len ďalším zásahom do osobnostných práv žalobcov,

s poukazom na generálnu klauzulu ochrany osobnosti obsiahnutú v § 11 OZ. Obe podania žalovaného 1/ a 2/ žalobcovia považujú za hrubo urážlivé a nesúvisiace s konaním.

12. Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi, výsluchom žalobcu 1/, čestným prehlásením žalobcu 2/, výsluchom žalovaného 1/, svedka, pripojenými spismi a zistil nasledovný skutkový stav:

13. Z predložených rodných listov žalobcu 1/ a 2/ (č.l.10) súd zistil, že v príslušnej matrike narodení ako ich otec je zapísaný G. A., nar. X.X.XXXX.

14. Trestným rozkazom OS Košice II. sp. zn. 2T/49/2019 zo dňa 3.5.2019 súd uznal žalovaného 1/ za vinného, že dňa 16.2.2018, v čase o 14:35 hod. v Košiciach na Južnej triede viedol rýchlosťou v rozmedzí 91km/h až 100km/h, kde je dovolená rýchlosť 50 km/h osobné motorové vozidlo značky BMW 420d, EČV: C. XXX H. v smere jazdy od VSS do centra mesta, pričom za križovatkou s ul. Milosrdenstva, na úrovni Hotelovej akadémie, narazil prednou časťou vozidla do zadnej časti pred ním idúceho motorového vozidla značky Renault Scenic, EČV: C. XXX I., ktoré v smere jazdy od ul. Milosrdenstva do centra mesta viedol vodič G. A., v dôsledku nárazu do zadnej časti vozidla Renault Scenic toto odrazilo mimo vozovku vpravo a tam ľavou bočnou časťou narazilo do stromu, obvinený svojim konaním porušil ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, a to venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke a zároveň ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, a to prispôsobiť rýchlosť jazdy najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať a § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009Z.z. o cestnej premávke, a to v obci jazdiť rýchlosťou najviac 50 km/h, pričom pri dopravnej nehode utrpel vodič G. ťažkú ujmu na zdraví, pričom v priamej príčinnej súvislosti s poraneniami z dopravnej nehody dňa XX.X.XXXX zomrel, čím inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spáchal čin závažnejším spôsobom konania a tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) s použitím § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo sa odsudzuje na trest odňatia slobody v trvaní 24 mesiacov, so skúšobnou dobou v trvaní 42 mesiacov. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá v trvaní 4 rokov a uložená povinnosť nahradiť Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. škodu vo výške 42.689,41 Eur za poskytnutú zdravotnú starostlivosť poškodenému a povinnosť nahradiť poškodenému A. A. (žalobcovi 1/) škodu vo výške 2.766,34 Eur s tým, že poškodeného A. A. so zvyškom jeho nároku odkázal na civilný proces. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 25.7.2019 a stal sa vykonateľným.

15. Zo záznamu dopravnej nehody zo dňa 18.2.2018, ČVS: ORP – 26/DI – KE – 2018, č. DN: 580106/18/69 (č.l. 16) súd zistil, že dňa 16.2.2018 o 14:35 hod. došlo k dopravnej nehode v Košiciach na Južnej triede, kde vodič E. F. viedol motorové vozidlo zn. BMW 420D, EČV: C., v smere jazdy od VSS mostu do centra mesta, pričom za križovatkou s ulicou Milosrdenstva na úrovni Hotelovej akadémie neprispôsobil rýchlosť jazdy najmä svojim schopnostiam, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, v dôsledku čoho narazil prednou časťou vozidla do zadnej časti pred ním idúceho vozidla zn. Renault Scenic, EČV: C., ktoré v smere jazdy od ulice Milosrdenstva do centra mesta viedol vodič G. A.. Za príčinu č. 1 bola označená nedovolená rýchlosť jazdy, neprispôsobenie rýchlosti jazdy schopnostiam zodpovednostného subjektu žalovaného 1/ porušením zákona č. 8/2009 Z.z., § 16 ods. 1 - rýchlosť jazdy a § 137 ods. 1. U druhého účastníka cestnej premávky G. A. boli konštatované ťažké zranenia, pričom svedkom dopravnej nehody bol H. N., ktorý nebol účastníkom premávky.

16. Z výstupu z bankového systému A., vytlačeného dňa 31.1.2020 (č.l. 8) súd zistil, že O. E. vložila na účet SK: 47 1100 0000 0026 1881 7492 sumu 2.766,34 Eur s poznámkou pre príjemcu A..

17. Listom zo dňa 8.10.2019 (č.l. 9) advokátska kancelária žalovaného 1/ odpovedala na výzvu a snahu o mimosúdne rokovania, iniciované advokátkou JUDr. Danicou Holováčovou s tým, že sú pripravení rokovať a navrhujú termín stretnutia.

18. Zo zápisnice o výsluchu obvineného zo dňa 29.10.2018 (č.l. 128) súd zistil, že žalovaný 1/ k veci samotnej uviedol, že je mu úprimne veľmi ľúto čo sa stalo, uvedomuje si, že s tým bude musieť žiť do konca života. Je to preňho nepredstaviteľné. Od prvého momentu ako bol pán A. v nemocnici, denne sa telefonicky u lekárov informoval o jeho zdravotnom stave, pravidelne chodil za ním do nemocnice, zisťoval jeho zdravotný stav, na ktorý sa vypytoval aj u nemocničného personálu. Ani raz ho však k nemu

nepustili a stále mu odmietli podať akékoľvek informácie, nakoľko nie je príbuzným. Veril, že tam stretne nejakého rodinného príslušníka, od ktorého sa dozvie viac a ktorému chcel vyjadriť svoju ľútosť. Personál mu však povedal, že za pánom A. nikto nechodí. Uvedomoval si, že išiel v danom úseku rýchlejšie a kolízia, ako aj nepredvídateľné konania pána A. sa odohrali v priebehu pár sekúnd, takže sa ku konkrétnym okolnostiam nevie vyjadriť, tým pádom využíva svoje právo nevypovedať, nakoľko čaká na znalecký posudok zo Žiliny, ktorý si dal na vlastné náklady vyhotoviť a ten je toho času v príprave.

19. Zo znaleckého posudku č. 31/2018 znalca Ing. Ladislava Imricha zo dňa 28.4.2018 súd zistil nižšie uvedené vyjadrenia a závery znalca:
19.1. na č.l. 33 ZP (č.l. 165 vyšetrovacieho spisu): Podľa technicky prijateľného výpočtu priebehu nehodového deja je možné predpokladať, že ak by sa vodič vozidla BMW 420d pohyboval v predmetnom úseku rýchlosťou jazdy najvyššou dovolenou (50 km/h) a na vývoj dopravnej situácie by reagoval v čase počiatku prejazdu vozidla Renault Scenic do priebežného jazdného pruhu, pričom po uplynutí reakčného času by vozidlo brzdil s využitím polovičného brzdného spomalenia z maximálneho, tak by došlo k zabráneniu dopravnej nehody zastavením vozidla BMW 420d pred miestom zrážky s vozidlom Renault Scenic. Z uvednej analýzy posúdenia techniky jazdy vodiča Renault Scenic vyplýva, že z technického hľadiska nedal prednosť v jazde vodičovi BMW 420d vzhľadom na rýchlosť jeho jazdy najvyššiu dovolenú (50 km/h).
19.2. na č.l. 34 ZP (č.l. 166 vyšetrovacieho spisu): Na základe technicky prijateľných analýz priebehu nehodového deja je možné s najväčšou pravdepodobnosťou uviesť nasledovné:
- vodič vozidla Renault Scenic sa v predmetnom úseku pohyboval rýchlosťou jazdy od cca 18 km/h pri vjazde do pripájacieho pruhu až do 31 km/h v okamihu zrážky (pri zohľadnení tolerancie výpočtu ±5%), pričom rýchlosť jazdy pre daná úsek najvyššia dovolaná bola 50 km/h;
- vodič vozidla Renault Scenic vchádzal s vozidlom do ľavého jazdného pruhu, kde v časovom okamihu počiatku jeho prejazdu s vozidlom do priebežného jazdného pruhu v úseku, kde boli tieto jazdné pruhy oddelené vodorovným dopravným značením č. V1a: „Pozdĺžna súvislá čiara“ mal možnosť v pravom vonkajšom spätnom zrkadle rozpoznať približujúce sa vozidlo BMW 420d, avšak zostáva otázkou právneho posúdenia, či vodič tohto vozidla má predpokladať, že v danom úseku s najvyššou dovolenou rýchlosťou jazdy 50 km/h sa môžu pohybovať aj vozidlá rýchlosťou jazdy cca 95 km/h, teda nesprávnou technickou jazdy a vzhľadom na túto skutočnosť má vyhodnocovať situáciu v cestnej premávke;
- vodič vozidla Renault Scenic mal v danej dopravnej situácii a v danom čase možnosť zabrániť dopravnej nehode tým, ak by sa v predmetnom úseku pohyboval s vozidlom správnou technikou jazdy a prejazd s vozidlom z ľavého pripájacieho jazdného pruhu do priebežného jazdného pruhu by uskutočnil až v úseku s vodorovným dopravným značením č. V2a: „Pozdĺžna prerušovaná čiara“. Pričom vodič vozidla BMW 420d by sa pohyboval rýchlosťou jazdy vypočítanou cca 95 km/h, tak by došlo k zabráneniu dopravnej nehody vzájomným minutím vozidiel;
- z technicky prijateľným analýz priebehu nehodového deja a simulácií možností zabráneniu dopravnej nehode vyplýva, že vodič vozidla Renault scenic z technického hľadiska nedal prednosť v jazde vodičovi vozidla BMW 420d vo vzťahu k rýchlosti jeho jazdy vypočítanej (cca 95 km/h);
- z technicky prijateľným analýz priebehu nehodového deja a simulácií možností zabráneniu dopravnej nehode vyplýva, že vodič vozidla Renault Scenic z technického hľadiska dal prednosť v jazde vodičovi vozidla BMW 420d vo vzťahu k rýchlosti jeho jazdy najvyššej dovolenej v predmetnom úseku (50 km/h);
Na základe známych skutočností a technicky prijateľných analýz priebehu nehodového deja je možné s najväčšou pravdepodobnosťou uviesť, že technika jazdy vodiča vozidla Renault Scenic nebola z technického hľadiska správna, nesprávnym prvkom v technike jeho jazdy bola tá skutočnosť, že prechádzal s vozidlom z ľavého pripájacieho jazdného pruhu do priebežného jazdného pruhu v úseku, kde boli tieto jazdné pruhy oddelené vodorovným dopravným značením č. V1a: „Pozdĺžna súvislá čiara“. Skutočnosť, či tento prvok nehodového deja vyvolal kolíznu situáciu, znemožnil zabrániť dopravnej nehode, je potrebné vyhodnotiť vzhľadom na právnu otázku a to či vodič vozidla Renault Scenic mal v predmetnom úseku povinnosť predpokladať, že vozidlá jazdiace v priebežnom jazdnom pruhu hlavnej cesty s najvyššou dovolenou rýchlosťou jazdy 50km/hod. sa môžu pohybovať aj rýchlosťou jazdy vyššou, cca 95km/hod., z čoho následne vyplýva: - nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Renault Scenic nebola tým prvkom nehodového deja, ktorý vyvolal kolíznu situáciu a zároveň znemožnil zabrániť dopravnej nehode v takom prípade, ak vodič tohto vozidla nemusí v danom úseku predpokladať, že vozidlá jazdiace v priebežnom jazdnom pruhu hlavnej cesty s najvyššou dovolenou rýchlosťou jazdy 50km/hod. sa môžu pohybovať rýchlosťou jazdy cca 95 km/hod., teda nesprávnou technikou jazdy.
Nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Renault Scenic bola tým prvkom nehodového deja, ktorý vyvolal kolíznu situáciu a zároveň znemožnil zabrániť dopravnej nehode, ak vodič tohto vozidla musí

v danom úseku predpokladať, že vozidlá jazdiace v priebežnom jazdnom pruhu hlavnej cesty s najvyššou povolenou rýchlosťou 50km/hod. sa môžu pohybovať rýchlosťou jazdy cca 95 km/hod., teda nesprávnou technikou jazdy a vzhľadom na túto skutočnosť má vyhodnocovať situáciu v cestnej premávke.
19.3. na č.l. 42 ZP (č.l. 183 súdneho spisu):
- vodič vozidla BMW 420d mal možnosť zabrániť vzniku dopravnej nehody zastavením vozidla pred miestom zrážky s vozidlom Renault Scenic v prípade, ak by sa v predmetnom úseku pohyboval rýchlosťou najvyššou dovolenou (50 km/h) a na vznik kolíznej situácie by reagoval včas, pričom po uplynutí reakčného času by vozidlo brzdil s využitím maximálneho brzdného spomalenia;
- vodič vozidla BMW 420d mal možnosť zabrániť vzniku dopravnej nehody tesným minutím vozidiel v prípade, ak by sa v predmetnom úseku pohyboval rýchlosťou jazdy do 85 km/h a na vznik kolíznej situácie by reagoval včas, pričom po uplynutí reakčného času by vozidlo brzdil s využitím maximálneho brzdného spomalenia;
- vodič vozidla BMW 420d mal možnosť zabrániť vzniku dopravnej nehody tesným minutím vozidiel v prípade, ak by na vznik kolíznej situácie reagoval cca o 1.10 s skôr oproti pôvodnému bodu počiatku jeho reakcie a po uplynutí reakčného času by vozidlo brzdil s využitím maximálneho brzdného spomalenia, tak by došlo k zabráneniu dopravnej nehody tesným minutím vozidiel. Je však potrebné uviesť, že počiatok reakcie vodiča vozidla BMW 420d by v takomto prípade musel byť v časovom okamihu, kedy vodič vozidla Renault Scenic práve začínal s vozidlom prechádzať do jazdného pruhu, v ktorom sa pohybovalo vozidlo BMW 420d, pričom zostáva otázkou právneho posúdenia, či vodič vozidla BMW 420d mal uvedenú skutočnosť predvídať vzhľadom na dopravné značenie, dopravno-technický stav cesty, rozhľadové podmienky v mieste dopravnej nehody a okamžitú rýchlosť svojej jazdy.
19.4. na č.l. 44 ZP (č.l. 130rub súdneho spisu): Podľa technicky prijateľného výpočtu priebehu nehodového deja je možné predpokladať, že ak by sa vodič vozidla BMW 420d, EČV: C. XXXXX E. F. pohyboval v predmetnom úseku rýchlosťou jazdy vypočítanou (cca 95 km/h) a na vznik kolíznej situácie by reagoval o cca 1,10 sec. skôr oproti pôvodnému bodu počiatku jeho reakcie, pričom po uplynutí reakčného času by vozidlo brzdil s využitím maximálneho brzdného spomalenia, tak by došlo k zabráneniu dopravnej nehody tesným minutím vozidiel. Je potrebné však uviesť, že počiatok reakcie vodiča vozidla BMW by v takomto prípade musel byť v časovom okamihu, kedy vodič vozidla Renault Scenic práve začínal s vozidlom prechádzať do jazdného pruhu, v ktorom sa pohybovalo vozidlo BMW 420d, pričom zostáva otázkou právneho posúdenia, či vodič vozidla BMW 420d mal uvedenú skutočnosť predvídať, vzhľadom na dopravné značenie, dopravno – technický stav cesty, rozhľadové podmienky v mieste dopravnej nehody a okamžitú rýchlosť svojej jazdy. Situácia je v jednotlivých fázach nehodového deja znázornená na obrázku č. 34.
19.5. na č.l. 31,44 ZP (č.l. 163 vyšetrovacieho spisu, 130rub súdneho spisu): Podľa technicky prijateľného výpočtu priebehu nehodového deja je možné predpokladať, že ak by sa vodič vozidla Renault Scenic EČV: C. XXXXX G. A. pohyboval s vozidlom v predmetnom úseku správnou technikou jazdy a prejazd s vozidlom z ľavého pripájacieho jazdného pruhu do priebežného jazdného pruhu by uskutočnil až v úseku s vodorovným dopravným značením č. V2a: „Pozdĺžna prerušovaná čiara“ a vodič vozidla BMW 420d by sa pohyboval rýchlosťou jazdy vypočítanou cca 95 km/h, tak by došlo k zabráneniu dopravnej nehody vzájomným minutím sa vozidiel. Situácia je v jednotlivých fázach nehodového deja znázornená na obrázku č. 35.

20. Zo znaleckého posudku č. 37/2018 znalca Ing. Gabriela Belobrada zo dňa 12.12.2018 súd zistil nižšie uvedené vyjadrenia a závery znalca:
20.1. na č.l. 25 ZP (č.l. 350 trestného spisu): Pohyb vozidiel počas nehodového deja
Bod X.X.X.X - alternatíva č. 1, možnosť zabránenie dopravnej nehody vodičom E. F. budem riešiť tak, že ním vedené vozidlo bude mať max. rýchlosť do 50km/hod. v mieste, kde mu vzniká povinnosť reagovať na vozidlo G. A. a bude brzdiť s max. brzdným spomalením. V čase 0 sekúnd vodič E. F., ktorý viedol BMW začína reagovať na pohyb auta zn. Renault Scenic vedené G. A.. Vozidla BMW, ktoré viedol vodič E. F. má rýchlosť 50km/h, osobné motorové vozidlo Renault Scenic, ktoré viedol vodič G. A. á rýchlosť 25,7km/h. To je označené v pláne žltou farbou. Po uplynutí reakčnej doby v čase 1 sekunda vodič vozidla začína brzdiť vozidlo, osobné motorové vozidlo BMW má rýchlosť 50km/h, osobné motorové vozidlo Renault Scenic má rýchlosť 29,30 km/h, táto poloha v pláne nie je označená inou farbou. V čase 3 sekúnd osobné motorové vozidlo BMW sa zastavilo, vodič E. F. vedel zabrániť dopravnej nehode tým spôsobom, že by dodržal maximálnu povolenú rýchlosť 50 km/h.
Bod X.X.X.X – alternatíva č.2, vodič G. A., ktorý viedol Renault Scenic, vedel zabrániť dopravnej nehode tým spôsobom, že mal rešpektovať vodorovné dopravné značenie V1a a nemal prejsť do druhého

jazdného ..asi pruhu, poznámka sudcu – nedokončená veta. Po druhé, pred vojdením do druhého pruhu sa mal presvedčiť o tom, či tam nejazdí iné vozidlo. Nič mu nebránilo vo výhľade na vozidlo vodiča E. F.. 20.2. Odpoveď na otázku č. 4 - vyjadriť sa k technike jazdy vodiča G. A., vodiča E. F.: Technika, spôsob jazdy vodiča G. A. bola po technickej stránke nesprávna v tom, že nerešpektoval vodorovné dopravné značenie V1a, prechádzal s vozidlom z ľavého pripájacieho jazdného pruhu do priebežného jazdného pruhu. Nesprávna technika vjazdy vodiča vozidla Renault Scenic bola tým prvkom nehodového deja, ktorý vyvolalo kolíznu situáciu. Technika a spôsob jazdy E. F. bola po technickej stránke nesprávna v tom, že jazdil rýchlosťou 86km/h +- 4km/h tam, kde je povolená rýchlosť do 50 km/h.

21. Z rozhodnutia UK Bratislava, Právnická fakulta, študijné odd. zo dňa 11.8.2020 (č.l. 131) súd zistil, že žalovanému 1/, študentovi prvého ročníka bolo povolené prerušenie štúdia bakalárskeho študijného programu právo od 1.9.2020 do 31.8.2021.

22. Z dohody o pracovnej činnosti (č.l. 132) zo dňa 2.11.2020 súd zistil, že žalovaný 1/ mal uzavretú dohodu o pracovnej činnosti so zamestnávateľom Romani, s.r.o., Bleskova 12, 040 01 Košice, IČO: 36829692, v pracovnom zaradení obsluha PC, sledovanie štatistiky.

23. Zo mzdového dekrétu zo dňa 2.11.2020 (č.l. 135) súd zistil, že žalovanému 1/ bolo stanovené mzdové ohodnotenie – hrubá mzda vo funkcii administratívne práce, stanovená mesačnou odmenou 40,- Eur brutto.

24. Z potvrdenia o príjme (č.l. 131rub) súd zistil, že za obdobie 01 – 12/2020 príjem žalovaného 1/ v spoločnosti Romani s.r.o. predstavovala sumu 60,62 Eur (čistá mzda). Išlo konkrétne o dva odpracované mesiace 11, 12/2020.

25. Z dohody o pracovnej činnosti 2022/01 (č.l. 261) súd zistil, že žalovaný 1/ mal uzavretú dohodu o pracovnej činnosti, ktorej predmetom je jeho záväzok vykonať pre zamestnávateľa práce nepresahujúce 520 hodín v kalendárnom roku v pracovnom zaradení čašník, kontrola skladových zásob, evidencia v počítačovom programe, administratívna práca, práca s PC, na základe čoho za rok 2021 (01 – 12) dosahoval v každom mesiaci príjem 34,64 Eur.

26. Z potvrdenia Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach zo dňa 2.8.2021 (č.l. 266) súd zistil, že žalovaný je v akademickom roku 2021/2022 riadnym študentom v prvom roku štúdia študijného programu všeobecné lekárstvo – denná forma so štandardnou dĺžkou štúdia 6 rokov.

27. Žalobca 1/ v konaní vypovedal, že žalovaný 1/ s nimi nikdy nekomunikoval, nedošlo k nijakej ľútosti ani ospravedlneniu. Svedkovia na mieste videli jeho arogantné správanie. Na druhý deň na miesto toho, aby zisťovali, čo sa stalo, išli na dovolenku do Talianska lyžovať a keďže mu nebol zadržaný vodičský preukaz, rodina mu dala ďalšie auto, šoféroval ďalej. Takže žalobca 1/ tu nevidí nejakú ľútosť z jeho strany. Čo sa týka straty otca, finančne sa to nedá vyjadriť. Žalobcovia 1/ a 2/ boli z trestného rozhodnutia prekvapení, neboli k nemu prizvaní, bolo to riešené samosudcom. Neboli spokojní s verdiktom, čo sa v trestnom konaní stalo a preto došli k záveru, že si budú aspoň takto nárokovať niečo od žalovaného a bojovať o svoje práva. Žalobca 1/ mal osobne výborný vzťah so svojim otcom, nemali žiadne konflikty, navštevovali sa, stále si pomáhali. Žalovaný 1/ odo dňa dopravnej nehody, až do úmrtia otca za ním nepríšiel, neospravedlnil sa po trestnom konaní, nevyjadril svoju ľútosť. Po smrti jeho otca sa zhoršil aj zdravotný stav otcových rodičov a celá rodina tým trpela. V čase smrti nebýval s otcom v jednej domácnosti, nemal vlastnú rodinu, nebol ženatý. Jeho stav si nevyžadoval liečbu psychofarmakológiou, avšak od rodiny tam bola veľká podpora, lebo to bolo veľké trápenie. Čo sa týka vyčíslenia požadovanej výšky nemajetkovej ujmy, podľa jeho názoru ani 150.000,- Eur by im otca nevrátilo. Otec ešte skoro 2 mesiace žil, pričom mal každú kosť v tele zlomenú, takže sa veľmi trápil. On osobne žije samostatne od 22 rokov, živí sa sám, teraz je naspäť u mamy. Tam sa presťahoval po dopravnej nehode, dovtedy žil sám. Ani žalobca 2/ v čase dopravnej nehody nežil s rodičmi, pretože od jeho 19 rokov študoval v Prahe a potom išiel do Holandska pracovať, t.j. žalobca 2/ sa živí sám. Žalobca v závere uviedol, že ak žalovanému 1/ dajú rodičia také auto v hodnote desiatok tisícov Eur, nemožno naňho nazerať, že je len študent.

28. Žalobca 2/ v konaní na pojednávaní nevypovedal, avšak svoju výpoveď nahradil písomnou výpoveďou zo dňa 9.11.2021 (č.l. 309), kde uviedol, že s otcom mal napriek tomu, že žil a študoval

v Prahe dobrý vzťah, boli v kontakte. So stratou otca sa nezmieril, bola to zbytočná, predčasná smrť, pretože otec netrpel žiadnou život ohrozujúcou chorobou, mohol sa venovať bežným činnostiam, stretávať sa s rodinou, kamarátkami, známymi. Dopravná nehoda jej následky jeho a ostatných členov rodiny zasiahli. Zo strany žalovaného 1/ nedošlo k ospravedlneniu, ktoré by bolo morálneho charakteru. Strata rodiča je niečo, na niečo sa nedá pripraviť, o to viac, pokiaľ táto strata príde nečakane, nepredchádza jej žiaden zdĺhavý prológ ako je tomu pri dlhých a zákerných chorobách, kedy sa človek vnútorne musí s blížiacim koncom vnútorne zmieriť. Smrťou otca došlo k nepredvídateľnému a definitívnemu prerušeniu rodinných a citových väzieb medzi otcom a synmi. Je nepochybné, že smútok zo straty otca je trvalý a jeho úlohu v živote nemôže nikto nijako nahradiť. Zásahom do života nebohého okrem iného nielenže došlo k strate najväčšej – strate na živote, ale zasiahlo sa aj do vzťahu medzi otcom a synmi, teda tu došlo do zásahu osobnosti sekundárnej obete, pretože mu už nikto nenahradí chvíle spoločne strávené s otcom. V súvislosti s dopravnou nehodou každý deň po nehode žil až do úmrtia otca v neustálom strese a strachu, či otec prežije. Aj napriek dvojmesačnému trápeniu otca, tento bohužiaľ na následky dopravnej nehody zomrel. Žalovaný 1/ ich počas tejto doby nekontaktoval ani nenavštívil, teda nijakým spôsobom neprejavil akýkoľvek záujem aspoň sa za svoje konanie ospravedlniť, pretože na dôvažok udávam, že svoje konanie v trestnom konaní vedenom voči nemu smeroval tak, aby nebol potrestaný, čo v ňom ešte viac prehĺbilo pocit bezmocnosti a hlavne krivdy, ktorá mu vznikla. K ďalším skutočnostiam žalobca 2/ nemal čo ďalej povedať.

29. Žalovaný 1/ v konaní vypovedal, že čo sa stalo, už bohužiaľ neodčiní, avšak neprejde deň, aby si na to nespomenul. Dúfal, že sa pojednávania zúčastnia žalobcovia 1/ a 2/ a že im to povie aj priamo do očí, no napriek tomu považuje ich nárok za neprimeraný. Po dopravnej nehode prišiel za zomrelým do nemocnice viac krát, nestretol sa tam so žalobcami, ani s rodinou, aj keď mal strach z ich reakcie, chodil do nemocnice a v prípade, ak by sa nebohému zlepšil zdravotný stav, tak by sa mu aj priamo ospravedlnil. Má aj fotografiu s dátumom a miestom, že chodil za nebohým do nemocnice, bol pri ňom aj nevlastný otec. Bezprostredne po nehode bol v šoku, sedel v aute. Od dopravnej nehody po deň výpovede neposlal písomné ospravedlnenie žalobcom, resp. neponúkol im nejakú finančnú pomoc. K nehode došlo tak, že išiel po Južnej triede, všimol si pána A., ako šiel hneď na križovatke, avšak keď ho videl, stál a keď predbiehal svedka pána N., tak sa zomrelý zaradil pred neho, načo už nestihol zareagovať. Škodu pozostalým uloženú mu v trestnom konaní nahradila jeho mama, keďže nezarába peniaze, je na VŠ, bolo to cca 2.700,- Eur za pohreb pána A.. Žalobcov nekontaktoval po trestnom konaní, nakoľko sa bál ich reakcie, lebo ich chápe, v akom stave a v akej situácii sa ocitli. Momentálne je študentom Lekárskej fakulty UPJŠ Košice, nevlastní nehnuteľnosti alebo hnuteľné veci vyššej hodnoty. Počas jazdy si nebol vedomý, že prekračuje rýchlosť, nevšimol si to.

30. V konaní vypovedal svedok H. N., ktorý bol priamym svedkom nehody, ktorú opísal tak, že išiel vo svojom motorovom vozidle, kedy okolo Astórie ho obehlo červené resp. bordové BMW a narazilo do Renaultu Scenic, ktoré vychádzalo z ulice Milosrdenstva. Po nehode vyšiel rýchlo z auta, natiahol si vestu, išiel k Renaultu, otvoril dvere, aj keď boli silno poškodené, šofér naňho nereagoval, trošku ním pohýbal. Keďže sa mu zle dýchalo, tak mu odopol bezpečnostný pás a potom s ním už nehýbal, lebo nevedel rozsah jeho zranení a čakal na záchranné zložky. Podľa neho BMW išlo rýchlejšie ako ostatné vozidlá v premávke, pretože aj on nešiel presne 50km/h., ale trošku rýchlejšie. K spôsobu jazdy Renaultu uviedol, že auto vychádzalo z ulice Milosrdenstva, prechádzalo cez električkové koľaje, vošlo do pripájacieho pruhu, išlo pomaly, nič výnimočné a nič viac si nevšimol.

31. Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice I. sp. zn. 11C/268/2009 súd zistil, že rozsudkom č.k. 11C/268/2009-57 zo dňa 2.3.2010 bolo manželstvo matky žalobcov P. A. Q. N. a otca žalobcov G. A. rozvedené (záznam z pojednávania zo dňa 15.11.2022 od 1:33:41 do 1:34:58 min.).

32.1 Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice I. sp. zn. 35C/335/2009 (záznam z pojednávania zo dňa 15.11.2022 od 1:08:12 do 1:17:30 min.) súd zistil, že D. A. viedol voči otcovi G. A. konanie o určenie výživného, kde súd rozsudkom zo dňa 19.5.2011 rozhodol tak, že: Odporca je povinný prispievať navrhovateľovi titulom výživného sumou 150 € mesačne od 1.8.2009 do 31.7.2010 a sumou 100 € mesačne od 1.8.2010 do budúcna, vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľa. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi dlžné výživné za obdobie od 1.8.2009 do 31.5.2011 v sume 2.263,92 € a to v pravidelných mesačných splátkach, po 100 € mesačne, splatných vždy spolu s bežným výživným, t.j. do 15. dňa toho-ktorého mesiaca k rukám navrhovateľa pod následkom straty výhody splátok. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

32.2 V odôvodnení rozsudku je citovaná výpoveď navrhovateľa, ktorý uviedol, že: „Od posledného zamestnávateľa odporca odišiel dobrovoľne, špekulatívne, sám si zapríčinil, že nemá taký príjem ako predtým a preto žiada, aby súd vychádzal z príjmu od posledného zamestnávateľa. Ak si odporca myslí, že finančným poradenstvom cez ZFP akadémiu si zarobí, je to len právo jeho voľby, ale aj napriek tomu navrhovateľ žiadal, aby súd vychádzal z príjmu od posledného zamestnávateľa. Taktiež sa odporca denno-denne vozí osobným motorovým vozidlom, zobral si zastupovanie advokátkou v tomto konaní, čo je zarážajúce. Ďalej mal zato, že odbornosť zvárača, strojného zámočníka je v košickom kraji žiadaná, len odporca nechce fyzicky pracovať, nechce sa zamestnať. Po skončení v evidencii na úrade práce si zriadil odporca stavebné sporenie, za ktoré tiež treba platiť, uzavrel poistné zmluvy, uverejnil inzerát v denníku Korzár, že ponúka zamestnanie. Navrhovateľ študuje na vysokej škole v Prahe, mama mu mesačne posiela 200 €, čo však je pri prepočte na české koruny len zhruba 5.000,- Kč, z toho ho len internát stojí 2.500,- Kč a tých zvyšných 2.500,- Kč mu ostane na potraviny, živobytie, na stravu, minie všetko, nič neušetrí.“
32.3 V odôvodnení rozsudku je citovaná odpoveď odporcu, ktorý uviedol, že „pracovný pomer so spoločnosťou Eurocast rozviazal z organizačných dôvodov, a to z dôvodu hospodárskej krízy. Po rozviazaní pracovného pomeru bol na úrade práce, z ktorého poberal podporu v nezamestnanosti cca 19.000 – 20.000,- Sk. Z tohto príjmu nehradil výživné svojmu synovi preto, lebo uhrádzal 6.500,- Sk výdavky na byt, nájomné a inkaso, dával 300,- Sk synovi na telefón, nakupoval ovocie a vždy mu dal peniaze, keď potreboval. Z vyplateného stavebného sporenia v sume zhruba 20.000,- Sk si syn urobil vodičský preukaz. Odstupné dostal zhruba v sume 95.000,- Sk. Z vyplateného odstupného neprispieval na výživu navrhovateľovi, pretože sa musel živiť sám a celú sumu minul zhruba v priebehu roka, čo predstavuje cca 10.000,- Sk mesačne. Nebol by problém dať peniaze synovi, keby sa s jeho matkou rozumne dohodli na majetku, avšak tento užíva len ona, pretože užíva nadmerne veľký byt 100 m2 len ona sama. Právne zastupovanie predchádzajúcou právnou zástupkyňou je vec mamy, pretože ona to platí.“

33. Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice I. sp. zn. 13C/299/2009 (záznam z pojednávania zo dňa 15.11.2022 od 1:17:31 do 1:18:15 min.) súd zistil, že vo veci žalobkyne P. A. Q. N. voči žalovanému G. A. rozsudkom č.k. 13C/299/2009-164 zo dňa 13.7.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/285/2011-206 zo dňa 14.2.2012 súd vylúčil odporcu z užívania bytu č. 5 na 2. pochodí bytového domu na L. B. F. XX M. C., patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (účastníkov konania), zapísaného na čiastočnom výpise z listu vlastníctva č. XXXXX v katastrálnom území A. E., obec C. – A., J. C. R., nachádzajúceho sa v dome súpisné číslo XXXX, stojaceho na parcele č. 1999, vrátane spoločných priestorov k nemu patriacich.

34.1. Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice I. sp. zn. 6T/25/2010 (záznam z pojednávania zo dňa 15.11.2022 od 1:36:40 do 1:37:33 min.) súd zistil, že vo veci proti obžalovanému G. A. trestným rozkazom č.k. 6T/25/2010-123 zo dňa 12.3.2010 bol obvinený G. A. uznaný za vinného, že v Košiciach dňa 10.8.2009 v čase okolo 7,15 hod. na ul. B. č. 31 v obývacej izbe bytu fyzicky napadol svoju manželku P. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. L. B. F. XX a to taký,, spôsobom, že ju strkal, škriabal, silno držal za ramená, pričom sa jej vyhrážal, že ju zabije, vulgárne jej nadával „ty kurva špinavá, mantáčka, zdochni“ a potom čo menovaná ušla odišla do spálne, kde ju pritlačil k stene, kde si udrela hlavu a následne ju hodil na posteľ, ju kopal do nôh a rúk, pričom jej nadával, čo u nej vzbudilo dôvodnú obavu o svoj život a zdravie, teda sa inému vyhrážal smrťou takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu a čin spáchal na chránenej osobe, tým spáchal prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. Zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 /šesť/ mesiacov s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 12 /dvanásť/ mesiacov.
34.2. Zo zápisnice o výsluchu svedka zo dňa 11.8.2009 (č.l. 63 vyšetrovacieho spisu, záznam z pojednávania zo dňa 15.11.2022 od 1:40:11 do 1:41:45 min.) súd zistil obsah výpovede D. A., ktorý popísal incident matky a otca dňa 10.8.2009, kedy sa hádali, bili, otec sa vyhrážal mame, že ju zabije, že konflikty medzi rodičmi začali v apríli 2008 a sa stupňujú čo sa týka vyhrážok zabitím.
34.3. Zo zápisnice o konfrontácii medzi obvineným a svedkom zo dňa 12.2.2010 (č.l. 68 vyšetrovacieho spisu, záznam z pojednávania zo dňa 15.11.2022 od 1:46:26 do 1:49:34 min.) súd zistil obsah konfrontácie G. A. a D. A., kedy svedok (syn) označil obvineného (otca) ako iniciátora hádok.

35. Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice I. sp. zn. 10T/30/2015 (záznam z pojednávania zo dňa 15.11.2022 od 1:43:24 do 1:44:37 min.) súd zistil, že vo veci proti obžalovanému G. A. trestným rozkazom č.k. 6T/25/2010-123 zo dňa 12.3.2010 bol obvinený G. A. uznaný za vinného, že G. A. bol

uznaný za vinného, že v Košiciach inde v dobe od 29.2.2012 až doposiaľ neplnil vyživovaciu povinnosť voči svojmu synovi D. A., nar. XX.X.XXXX, hoci mu táto vyplývala priamo zo zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., ako aj z rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 35C/335/2009 zo dňa 19.5.2011, právoplatného dňa 28.3.2012, v ktorom je zaviazaný prispievať na jeho výživu od 1.8.2009 do 31.7.2010 sumou 150,- Eur a od 1.8.2010 sumou 100,- Eur mesačne vždy do 15. dňa mesiaci vopred k rukám matky D. A., čím mu takto dlhuje na výživnom sumu vo výške 2.720,- Eur, teda najmenej 3 mesiace v období dvoch rokov si neplnil z nedbanlivosti zákonnú povinnosť vyživovať iného a taký čin spáchal závažným spôsobom, čím spáchal prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 a ods. 3 písm. b/ Trestného zákona, za ktorý bol odsúdený trestom odňatia slobody vo výmere 1 rok s podmienečným odkladom 18 mesiacov.

36.1 Z pripojeného spisu Okresného súdu Košice I. sp. zn. 12C/129/2010 súd zistil, že sa viedlo konanie žalobcu G. A. voči žalovanej P. A. Q. N. o vyporiadanie BSM, kde:
36.2 na č.l. 538 (záznam z pojednávania zo dňa 15.11.2022 od 1:20:21 do 1:22:50 min.) žalovaná vo svojom vyjadrení uvádzala, že „žalobca si počínal nezodpovedne voči rodine, nestaral sa o jej potreby, spôsobil škodu, nezodpovedne a márnotratne správal počas spolužitia so žalovanou, bral úvery, na základe čoho bolo voči nej vedené exekučné konanie a dokonca zablokovaný byt na B. XX M. C., bral ďalšie úvery pre svoju potrebu, nejavil záujem o starostlivosť o rodinu a domácnosť, holdoval alkoholu, našiel si priateľku, neplatil výživné synovi D., celé štúdium zabezpečovala ona, žalobcovi vznikol na výživnom dlh vo výške 5.793,90 Eur, ktorý je predmetom exekučného konania vedeného pod sp. zn. EX 968/16, potreby rodiny zabezpečovala najmä ona.“
36.3 na č.l. 490 (záznam z pojednávania zo dňa 15.11.2022 od 1:22:57 do 1:26:07 min.) žalovaná vo svojom vyjadrení uvádzala, že „po ukončení pracovného pomeru navrhovateľ nemal stále pracovné miesto, nemohol rodinu finančné zabezpečiť, náklady na rodinný život a štúdium syna D. zabezpečovala odporkyňa. Rodina bola v zlej finančnej situácii pre správanie navrhovateľa, ktorý si nevedel udržať zamestnanie, finančné prostriedky míňal na alkohol a uspokojovanie vlastných potrieb, o čom svedčia úvery, ktoré navrhovateľ zobral a čo potvrdil vo svojej výpovedi svedok syn D.. Rodina nevedela, že navrhovateľ dostal odstupné, nevidela z toho ani cent, odporkyňa sa o tom dozvedela len pri výživnom.“
36.4 na č.l. 453, 455 (záznam z pojednávania zo dňa 15.11.2022 od 1:28:11 do 1:32:45 min.) svedok D. A. vypovedal ohľadom financovania rodiny, domácnosti, jeho štúdia obdobne ako uvádzala jeho matka vo svojich vyjadreniach a na str. 7 zápisnice z pojednávania zo dňa 28.6.2016 opísal vzťah medzi ním a otcom tak, že „jeho vzťah s otcom by rozdelil na určité etapy. Keď bol dieťa, všetko bolo v poriadku, potom sa vzťahy trošku naštrbili. Bolo to vtedy, keď otec s nami prestal chodiť na chatu a my sme sa začali postupne odcudzovať. Vyvrcholilo to tým, že napadol mamu a on ju musel fyzicky brániť. Tam sa mu otec úplne odcudzil. Keď otec odišiel zo spoločnej domácnosti, už ho vôbec nekontaktoval, teraz ho vidí asi po 6 rokoch.“

37. V konaní nebolo sporné, že v roku 2018 bol vyhlásený na majetok žalobcu 1/ konkurz.

38. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len Občiansky zákonník alebo OZ), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

39. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

40. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

41. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

42. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

43. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

44. Podľa § 428 Občianskeho zákonníka, svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

45. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

46. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

47. Podľa § 4 ods. 2 zák.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31.12.2018, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

48. Podľa § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení účinnom do 19.5.2018, vodič je povinný venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke.

49. Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení účinnom do 19.5.2018, vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôsobiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad.

50. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení účinnom do 19.5.2018, vodič smie v obci jazdiť rýchlosťou najviac 50 km.h-1, a ak ide po diaľnici v obci alebo po rýchlostnej ceste v obci, najviac 90 km.h-1.

51. Podľa § 10 ods. 8 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení účinnom do 19.5.2018, ak je na zaraďovanie do priebežného jazdného pruhu zriadený pripájací pruh, je vodič povinný pred zaradením sa do priebežného jazdného pruhu použiť tento pruh. Vodič pri zaraďovaní z pripájacieho pruhu do priebežného pruhu je povinný dať prednosť v jazde vodičovi idúcemu v priebežnom pruhu.

52. Podľa § 137 ods. 2 zákona č. 8/2009 o cestnej premávke v znaní účinnom do 19.5.2018, porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom je
c) také porušenie pravidiel cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda, pri ktorej sa inému ublíži na zdraví alebo sa inému spôsobí škoda na majetku, alebo nesplnenie si povinností účastníka dopravnej nehody alebo škodovej udalosti,
h) nedanie prednosti v jazde.

53. Právo na ochranu osobnosti (tzv. osobnostné právo) prináleží každej fyzickej osobe. Zákon vypočítava jednotlivé zložky ochrany osobnosti len príkladmo, nie taxatívne, a to najmä ochranu života, zdravia, občianskej cti, mena, prejavov osobnej povahy, ochranu osobnej slobody, osobného súkromia, podoby, pseudonymu atď.. Z hľadiska poskytnutia ochrany nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene či nezavinene, alebo vedome či nevedome. Nevyžaduje sa ani vyvolanie následkov, stačí, že neoprávnený zásah bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv osobnosti fyzickej osoby. Teda predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je jednak to, že došlo k neoprávnenému zásahu, jednak to, že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na práva chránených ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Obidve náležitosti musia

byť splnené, aby vznikol právny vzťah, ktorého obsahom je právo domáhať sa ochrany podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka a povinnosť súdom uložené sankcie znášať.

54. Generálna klauzula ochrany osobnosti obsiahnutá v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka bola prispôsobená Listine základných práv a slobôd zákonom č. 509/1991 Zb. účinným od 1. januára 1992, odkedy až do súčasnosti toto ustanovenie znie tak, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Účinnosťou tohto zákona bola pod ochranu osobnosti zahrnutá aj ochrana súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Jednou z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, ktorej rešpektovanie musí občianske právo voči subjektom v rovnakom postavení zabezpečovať, je právo na súkromie.

55. Určenie subjektov, na ktoré dopadajú sankcie podľa tohto zákonného ustanovenia, zákonná úprava vymedzuje vzťahom medzi osobou, do ktorej práv na ochranu osobnosti bolo neoprávnene zasiahnuté (môžu ňou byť len fyzické osoby) a osobou, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (môžu ňou byť aj právnické osoby). Pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby vzniká osobná väzba medzi oprávnenou osobou na jednej strane a povinnou osobou na strane druhej. Práva a povinnosti vyplývajúce z tohto právneho vzťahu sa viažu výhradne na určitú osobu. Povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 OZ je teda subjektívne spätá s tým, kto sa zásahu do týchto práv iného dopustil. Jedná sa preto o osobnú povinnosť tohto subjektu a preto v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv, je v zmysle § 11 a nasl. OZ nositeľom hmotnoprávnej povinnosti ten subjekt, ktorý neoprávnený zásah do osobnostných práv spôsobil, v tomto prípade žalovaný, ktorému takto svedčí pasívna vecná legitimácia. Okrem iného ide o objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah bez ohľadu na zavinenie.

56.1. Aj napriek tomu, že žalovaný 2/ vo svojej záverečnej reči upustil od námietky nedostatku pasívnej legitimácie, súd z dôvodu povinnosti skúmať vecnú legitimáciu v konaní ex offo, právne ustaľuje, že pasívna vecná legitimácia v tomto konaní svedčí aj žalovanému 2/ ako poisťovni, v ktorej bolo poistené motorové vozidlo škodcu a to s poukazom na nasledovné odôvodnenie:
56.2. Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ (rozhodnutie NS SR z 31.07.2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. 61/2018). Uvedený právny názor je ďalej nasledovaný v rozhodovacej praxi súdov, o čom svedčí rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2022 - rozhodnutia vo veciach občianskoprávnych pod č. R 3/2022, ktoré hovorí: „Právo na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlom je nárokom hradeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.
56.3. Právna otázka, či je nemajetková ujma krytá zákonom č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a teda otázka pasívnej legitimácie poisťovne, v tomto konkrétnom prípade žalovaného 2/, bola takto už jednoznačne vyriešená v rozhodovacej praxi, na ktorú súd v plnom rozsahu odkazuje.

57. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy.

58. Právna teória aj prax je jednotná v závere, že neoprávneným zásahom do osobnostného práva je aj spôsobenie smrti, kde prichádza do úvahy možnosť primeraného zadosťučinenia vo forme náhrady

nemajetkovej ujmy v peniazoch. („Spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny“ - Najvyšší súd ČR sp. zn. 30Cdo 1678/2004, PR, 2005, č. 12).

59. Originalitu práva pozostalých domáhať sa na súde ochrany pred neoprávneným zásahom do ich osobnosti potvrdzuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 93/2008, podľa ktorého: „Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma“.

60. Kritériá vplývajúce na určenie výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy za nezvratný zásah do najbližších rodinných väzieb spracúvajú napr. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 4 Tdo 1402/2015, na ktoré Najvyšší súd ČR nadviazal aj vydaním tlačovej správy z roku 2016. Obdobne ich pomenúva aj Ústavný súd ČR v náleze sp. zn. I. ÚS 2844/14. Uvedené kritériá, doplnené o východiská z rozhodovacej činnosti sú nasledovné: a) intenzita, kvalita vzájomného vzťahu, b) vek zomrelého a pozostalých, c) existenčná a ekonomická závislosť na zomrelom, d) miera zavinenia zomrelého, e) poskytnutá satisfakcia v inej forme, f) postoj škodcu, dopad udalosti na jeho duševnú sféru (u fyzickej osoby), g) miera zavinenia škodcu a h) majetkové pomery škodcu.

61. V zmysle vyššie citovanej teórie sa súd zaoberal u každého zo žalobcov 1/ a 2/ naplnením podmienok a kritérií na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 11 OZ a 13 ods. 2,3 OZ, t.j. súd individuálne zohľadňoval vo vzťahu ku každému zo žalobcov ich príbuzenský vzťah s nebohým a najmä intenzitu tohto vzťahu, vek každého zo žalobcov a nebohého v čase smrti nebohého, otázku existenčnej závislosti žalobcu na nebohom (v kontexte možnej vyživovacej povinnosti aj iných rodinných príslušníkov voči konkrétnemu žalobcovi), trest uložený vinníkovi dopravnej nehody v trestnom konaní, okolnosti dopravnej nehody a ostatné kritériá.

62. V konaní nebola sporná existencia príbuzenského (pokrvného) vzťahu medzi žalobcami 1/ a 2/ a nebohým ako priamymi príbuznými, avšak vzhľadom na aktívnu procesnú obranu žalovaných 1/ a 2/ namietajúcu neexistenciu úzkeho citového vzťahu medzi nimi súd v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou pristúpil v prvom rade ku skúmaniu najmä intenzity tohto vzájomného vzťahu rodič - dieťa.

63. Z rozsiahleho dokazovania vykonaného pripojenými spismi bolo preukázané, že vzťahy v rodine, konkrétne medzi nebohým a matkou žalobcov, neboli vôbec dobré, založené na láske, porozumení a vzájomnej emocionálnej či materiálnej podpore, čo vyústilo v rozvod manželstva rodičov žalobcov, zároveň nebohý z dôvodu násilného správania voči matke žalobcov bol vylúčený z užívania spoločného bytu a aj odsúdený za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zákona (vec vedená na OS KE I. pod sp. zn. 6T/25/2010). Rovnako bolo preukázané, že nebohý sa nepodieľal ani na výchove a najmä výžive žalobcu 2/, ktorý po dosiahnutí plnoletosti bol nútený sa domáhať výživného od otca prostredníctvom súdu, ktoré výživné aj napriek tomu nebohý neplatil a preto bol odsúdený aj na prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 a ods. 3 písm. b/ Trestného zákona (vec vedená na OS KE I. pod sp. zn. 10T/30/2015).

64. I keď rozvod rodičov a aj prípadné vylúčenie nebohého z užívania spoločného bytu by ešte automaticky nemuselo znamenať narušenie vzájomných vzťahov a citového puta medzi rodičom a dieťaťom, z výpovede žalobcu 2/ v trestnom konaní sp. zn. 6T/25/2010 jednoznačne vyplynulo, že matku musel pred fyzickým útokom otca brániť a otca aj označil za iniciátora hádok medzi rodičmi. Už len skutočnosť, že v tom čase plnoletý žalobca 2/ svedčil a vypovedal proti otcovi v prospech matky, je minimálne prvým indikátorom, že vzťahy medzi ním a otcom neboli štandardnými vzťahmi rodiča a dieťaťa ako by tomu bolo v usporiadanej rodine, kde by vzájomnú citovú blízkosť a prepojenosť otca so synom na emocionálnej úrovni bolo možné v tomto období (pozn. sudcu: rok 2009) prezumovať. Žalobca ako dospelá osoba bol schopný vyhodnotiť skutkovú situáciu na rozumovej aj citovej úrovni a negatívny vzťah k otcovi jasne prejavil v predmetnom trestnom konaní.

65. V jeho výpovedi v pozícii svedka v konaní rodičov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov neexistenciu akéhokoľvek puta medzi nebohým a ním od roku 2009 možno už jednoznačne a bez pochýb identifikovať, pretože žalobca 2/ výslovne popísal jeho vzťah s otcom a to tak, že keď bol dieťa, všetko bolo v poriadku. Po tom, čo otec s nimi prestal chodiť na chatu, sa vzťahy naštrbili a oni dvaja sa začali postupne odcudzovať, čo vyvrcholilo tým, že napadol mamu a žalobca 2/ ju musel fyzicky brániť a vtedy sa mu otec úplne odcudzil (pozn. sudcu: v auguste 2009). Po odchode otca zo spoločnej domácnosti, otec žalobcu 2/ vôbec nekontaktoval, a žalobca 2/ ho videl asi po 6 rokoch prvý krát na pojednávaní dňa 28.6.2016. Súd dodáva, že k uvedenému odcudzeniu určite pozitívne neprispela ani tá skutočnosť, že otec zanedbával výživu žalobcu 2/, nestaral sa, neprispieval mu žiadnou sumou aj napriek jeho štúdiu v Prahe, ktoré výdavky pokrývala výlučne matka, čo vyplynulo z vykonaného dokazovania a to najmä samotnej výpovede žalobcu 2/ v konaní o určenie výživného (OS KE I. sp. zn. 35C/335/2009).

66. Pokiaľ žalobca 2/ následne v tomto konaní tvrdí, že medzi ním a otcom aj napriek jeho štúdiu v Prahe existoval dobrý vzťah, boli v kontakte a smrťou otca bolo zasiahnuté do tohto (dobrého) vzťahu, pretože mu už nikto nenahradí chvíle spoločne strávené s otcom, uvedené je v priamom kontraste s jeho výpoveďami v civilných a trestných konaniach, kde potvrdil, že medzi ním a otcom nie je žiaden kontakt, že otec sa mu úplne odcudzil a teda neexistuje medzi nimi žiadna úzka, pozitívna citová väzba.

67. Poukazujúc na vyššie uvedenú ustálenú citovanú judikatúru, je potrebné opakovane uviesť, že smrť blízkej osoby možno považovať za neoprávnený zásah do jeho práva na rodinný a súkromný život vtedy, ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. V tomto konkrétnom prípade z vykonaného dokazovania takto definované vzťahy medzi žalobcom 2/ a nebohým nemožno vôbec na žiadnej úrovni pozorovať, a ich vzájomný vzťah je identifikovaný jedine cez existenciu pokrvného príbuzenstva v priamom rade, čo však podľa názoru súdu na priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 OZ nepostačuje. Ak medzi žalobcom 2/ a nebohým neexistovali vrúcne, úprimné a blízke vzťahy objektívne sa prejavujúce navonok aj v reálnom živote, nemožno konštatovať ani ich pretrhnutie či narušenie, ktoré by mohlo spôsobiť neoprávnený zásah do práva žalobcu 2/ na rodinný a súkromný život, na základe čoho súd uzatvára, že žalobca 2/ v konaní nepreukázal, že by smrťou nebohého otca došlo k takej závažnej ujme, ktorá by odôvodňovala priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd už len pre úplnosť uvádza, že žalobca 2/ bol dospelý syn, nežijúci v spoločnej domácnosti so zomrelým, nebol odkázaný na jeho výživu, i keď tieto kritériá vzhľadom na absenciu blízkeho vzťahu medzi zomrelým a žalobcom 2/ by mohli byť podporným argumentom až pri stanovovaní výšky nemajetkovej ujmy.
68. Súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že ak by na priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy mohla postačovať iba existencia príbuzenského vzťahu bez preukázania intenzity tohto vzťahu v rovine sociálnej, kultúrnej, citovej, emocionálnej, potom by k priznávaniu náhrad v oblasti tzv. postmortálnej ochrany mohlo dochádzať úplne automaticky konštatujúc iba žalovanou stranou zavinenú smrť pozostalého, ktorý by bol v príbuzenskom pomere (nie v blízkom vzťahu) so žiadateľom odškodnenia, čo samozrejme aj s poukazom na rozsiahlu rozhodovaciu prax nemožno takto chápať.

69. Dokonca aj Európsky súd pre ľudské práva v niektorých prípadoch porušenia osobnostných práv napr. práva na život, osobnú slobodu a bezpečnosť, práva na súkromie a rodinný život, dospel k záveru, že dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa je samotné konštatovanie porušenie práva (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 265/2009 a citované rozsudky Český vs. Česká republika zo 6. júna 2000, Malhous vs. Česká republika z 12. augusta 2001, Pavletič vs. Slovensko z 22. júna 2004, Indra vs. Slovensko z 1. februára 2005). Aj v kontexte uvedeného nemožno vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pri porušení práva na súkromie a rodinný život (čo v tomto konkrétnom prípade žalobcu 2/ ani nemožno konštatovať) priznať bez splnenia podmienky preukázania reálneho zásahu do tohto práva. A ak by už k nemu aj došlo, neznamená to, že by samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostačujúce. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nastupuje až vtedy, ak by iná forma zadosťučinenia sa nezdala postačujúca.

70. Navyše neušlo pozornosti súdu, že výpoveď žalobcu 2/ predstavuje len všeobecné formulácie odôvodnenia možnosti priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch bez špecifikácie, ako sa tvrdený dobrý vzťah medzi žalobcom 2/ a nebohým naozaj v skutočnosti aj prejavoval a javil v objektívnej kategórii naviac ak v konaní bolo preukázané, že ešte minimálne v júni 2016 (v čase svedeckej výpovede žalobcu 2/ v konaní o vyporiadenie BSM) boli vzťahy úplne popretŕhané s nulovým kontaktom žalobcu 2/ a nebohým a teda nemožno ani tvrdiť, že by otec pre žalobcu 2/ znamenal a zohrával v jeho živote

nejakú signifikantnú úlohu napr. otec ako vzor správania sa, otec ako radca, pomocník, ochotný vypočuť a podobne. Písomná výpoveď žalobcu 2/ bola zameraná len na zdôraznenie skutočnosti predčasnej a náhlej smrti otca a na nedostatok prejavenia ľútosti či absencie ospravedlnenia zo strany žalovaného 1/, čo sú ďalšie, avšak nie jediné kritériá, a tieto nadväzujú a možno ich brať do úvahy pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy až vtedy, ak smrťou blízkej osoby naozaj došlo aj k zásahu do práva na rodinný život a súkromie pozostalého žiadateľa ako základnej podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, čo v tomto konaní nebolo relevantným spôsobom preukázané.

71. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nesplnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácii vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t. j. zodpovednosť za preukázanie skutočnosti významných z hľadiska hmotného práva.

72. V konaniach o ochranu osobnosti povinnosť preukázania splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy, ako aj kritérií pre určenie jej výšky stíha výlučne poškodeného – žalobcu, ktorý je povinný preukázať existenciu zásahu do jeho osobnostného práva ako aj dôsledky nehody v jeho rodinnom, pracovnom a osobnom prostredí, pričom súd je nútený konštatovať, že v tomto konkrétnom prípade žalobca 2/ dôkazné bremeno k uvedeným skutočnostiam neuniesol.

73. Z hľadiska procesnej teórie ohľadom unesenia bremena tvrdenia a dôkazného bremena, súd uzatvára, že skutkové tvrdenia žalobcu 2/ v žalobe ohľadom jeho dobrého vzťahu s otcom aj napriek jeho štúdiu v Prahe, boli jednoznačne vyvrátené. Ak aj právny zástupca žalobcu 2/ po vykonaní dokazovania pripojenými spismi následne uvádzal, že keďže citované konania sú z rokov 2009 a 2010 (okrem výpovede žalobcu 2/ v konaní o vyporiadanie BSM v roku 2016), nebolo preukázané ochladenie vzťahov do času nehody, táto procesná obrana je bezpredmetná, pretože žiadnym spôsobom nereaguje na vyvrátenie preukázanej skutočnosti reálneho a úplného odcudzenia žalobcu 2/ a nebohého otca v roku 2009, t.j. absolútneho pretrhnutia ich vzájomného vzťahu. Preto nebolo na mieste, aby žalovaní 1/ a 2/ preukazovali ochladenie vzťahov pred nehodou, ale naopak v tejto procesnej situácii mal práve žalobca 2/ preukázať nápravu a obnovenie vzájomných vzťahov s otcom od roku 2009 do doby jeho smrti, čo však tento neučinil a dokonca ani netvrdil. Nemožno potom ani konštatovať, že by smrťou otca došlo k deštrukcii rodinných a vôbec interpersonálnych vzťahov a že by žalobca 2/ smrťou otca stratil nejakú možnosť realizovať a rozvíjať svoj vzťah s otcom, keďže nebolo preukázané, že okrem pokrvného príbuzenstva nejaký intenzívny a úzky citový, sociálny, kultúrny či emocionálny vzťah tieto osoby mali vôbec vytvorený a tento existoval v čase pred nehodou.

74. Pokiaľ obaja žalobcovia 1/ a 2/ v prvom rade zdôrazňovali, že podanie civilnej žaloby o zaplatenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádza z ich nespokojnosti s trestným rozsudkom uloženým žalovanému 1/, súd považuje za nevyhnutné poznamenať, že zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je zábezpeka pre pozostalých, žiadaná nemajetková ujma v peniazoch nemá byť zdrojom obživy, náhradou príjmu, a ani určitým nástrojom pomsty voči odsúdenému. Náhrada nemajetkovej ujmy je peňažným vyjadrením spravodlivého odškodnenia za spôsobenú emocionálnu ujmu v dôsledku smrti blízkej osoby, ktorá predstavuje vybalansovanie vzniknutej nemateriálnej ujmy na strane pozostalého z dôvodu nemožnosti naplňovania jeho osobnosti s dôrazom na predtým existujúce úzke rodinné prepojenia a väzby, ktorá môže byť (za splnenia zákonom prezumovaných podmienok) kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti. Právna teória tak za hlavné kritérium nepovažuje nedostatočný či nízky trest z pohľadu pozostalých, ale v prvom rade ide o odškodnenie definitívne narušených a intenzívnych vzťahov v spojitosti s tým prežívanou traumou a emocionálnou ujmou pozostalého.

75. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti súd nevzhliadol nárok žalobcu 2/ za dôvodný, nakoľko nebolo preukázané splnenie základnej podmienky pre priznanie nemajetkovej ujmy a to existencia a dopad neoprávneného zásahu do práva na rodinný život a súkromie žalobcu 2/.

76. V prípade žalobcu 1/ aj napriek tomu, že žalovaní 1/ a 2/ sa snažili skutkový stav zistený vykonaným dokazovaním pripojenými spismi aplikovať aj na vzájomný vzťah žalobcu 1/ a nebohého, súd na takýto postup nevidel dôvod. Z uvedených konaní bolo možné zistiť jedine prítomnosť negatívneho vzťahu medzi žalobcom 2/ a nebohým resp. matkou žalobcov a nebohým, avšak nie medzi žalobcom 1/ a nebohým. Ani jedno z označených konaní či rozhodnutí ani okrajovo neopisuje vzťahy žalobcu 1/ a nebohého a už vôbec nie v negatívnom svetle. Žalobca 1/ v relevantnom období týkajúcom sa rokov 2009, 2010 bol dospelý, vo veku 29-30 rokov, nežil v spoločnej domácnosti s matkou, bratom – žalobcom 2/ a nebohým, keďže v konaní uviedol, že od 22 rokov veku žije samostatne a oddelene a preto aj vzniknuté incidenty medzi vyššie citovanými osobami nemohol vnímať ako ujmu svoju vlastnú a takto v konaní ani nevypovedal.

77. Žalobca 1/ opísal svoj vzťah s nebohým otcom ako výborný, kedy nemali žiadne konflikty a boli neustále v kontakte zdieľajúc spolu svoje starosti a radosti, navzájom si pomáhali. Aj keď intenzita vzťahov nie je vo výpovedi žalobcu 1/ výslovne spomínaná, z uvedeného nemožno bez preukázania opaku (ako u žalobcu 2/) vyvodiť záver, že vzťah s nebohým nebol takej intenzity, ktorá by nebola dostatočná pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, čo žalovaní 1/ a 2/ mali možnosť spochybniť už pri prvom výsluchu žalobcu 1/, ale tak neučinili. Na margo uvedeného súd preto nevyhovel návrhu na duplicitný výsluch žalobcu 1/, nakoľko ani z pripojených vykonaných spisov nevyplynul žiaden konflikt či diskrepancia vo vzťahu žalobca 1/ - nebohý, ktorú by bolo potrebné odstraňovať opätovným vypočutím žalobcu 1/ a teda vykonanie tohto dôkazu opakovane súd považoval za nadbytočné. Nakoniec súd aj z emocionálnej výpovede žalobcu 1/, ktorú súd vnímal na pojednávaní, mohol ustáliť určitý stupeň vnútorného prežívania traumy a ujmy na strane žalobcu 1/. Vzhľadom na uvedené súd právne uzavrel, že na strane žalobcu 1/ je možné konštatovať závažnosť vzniknutej ujmy, ktorú tento riadne opísal a ktorá nebola ničím zo strany žalovaných 1/ a 2/ relevantne spochybnená.

78. V posudzovanom prípade tento neoprávnený zásah predstavovaný tragickou smrťou otca nenávratne popretŕhal doterajšie citové, sociálne, kultúrne, emocionálne väzby medzi nimi, v dôsledku čoho je žalobca 1/ ochudobnený o možnosť realizovať a ďalej rozvíjať určité rodinné vzťahy a život so svojim otcom ako blízkym rodinným príslušníkom, pričom podľa názoru súdu žiadne morálne zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ by v danom prípade nepostačovala k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobcu 1/ a preto u žalobcu 1/ videl súd dôvod na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom jej výšku súd určoval s prihliadnutím na judikatúrne ustálené kritériá.

79. Súd pripomína, že prakticky v žiadnom prípade rozhodovania o zadosťučinení v peniazoch, ako jednej z foriem nápravy nemajetkovej ujmy, nie je možné určiť priznanú sumu matematicky na euro presne. Na rozdiel od majetkovej škody, ktorá je v zásade presne merateľná úbytkom v majetkovej sfére poškodeného, nie je nemajetková ujma kvantifikovateľná matematicky presne, pretože sa nejedná o ujmu v presne merateľnej sfére. Miera ujmy v nemajetkovej sfére je do istej miery kvantifikovateľná, a to prostredníctvom významu zasiahnutej sféry osobnostných práv človeka v spojení s intenzitou prežívania takéhoto zásahu. Slovenský právny poriadok zároveň nepozná žiadny spôsob výpočtu náhrady, resp. nejaké dolné, resp. horné limity pri jej určení.

80. Odškodnenie pozostalých z dôvodu nemajetkovej ujmy je vecou voľnej úvahy súdu, pri ktorej súd zvažuje všetky právne významné okolnosti spoluurčujúce výšku tejto ujmy, a to predovšetkým intenzitu vzťahu žalobcov so zomrelým, vek zomrelého a pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe a eventuálne poskytnutie inej satisfakcie. Aj keď pre priznanie konkrétnej výšky nemajetkove ujmy nie sú stanovené žiadne pevné kritériá, v rámci ktorých by súd mohol priznať konkrétnu výšku nemajetkovej ujmy, je potrebné zohľadniť okolnosti konkrétneho prípadu. Kľúčovou je kvalita vzájomného vzťahu. I keď strata manžela a rodiča môže predstavovať ujmu v každom veku, inak túto stratu chápe manžel po nejakom krátkodobom manželskom zväzku, inak po dlhodobom manželstve a inak chápe stratu maloleté alebo dospievajúce dieťa pri strate rodiča a inak dospelé dieťa, ktoré má už aj iné väzby, prípadne vlastnú rodinu.

81. Na margo skúmaných kritérií, je potrebné uviesť, že žalobca 1/ v čase smrti otca bol vo veku 38 rokov, už 12 rokov žil sám, oddelene, t.j. nie v spoločnej domácnosti s nebohým. Ako zárobkovo činná osoba nebol odkázaný na výživu od nebohého resp. odkázaný naňho v inej forme (osobná starostlivosť, potreba bývania a iné). Nesporná okolnosť vedeného konkurzného konania na majetok žalobcu 1/ ešte bez ďalšieho neznamená automaticky zámer a pohnútku na podanie žaloby o priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch za účelom obohatenia sa na úkor žalovaného 1/. Ďalej súd uvádza, že z vyjadrení žalobcu 1/ v tomto konaní bol ľahko rozpoznateľný hnev z dôvodu absencie osobného ospravedlnenia sa žalovaného 1/ za spôsobenú dopravnú nehodu privodivšiu smrť jeho otca. V konaní nebolo sporné a potvrdil to i žalovaný 1/ vo svojej výpovedi, že tento satisfakčný prostriedok nápravy nevyužil, čo v žalobcovi 1/ vzbudilo pocit krivdy a nespokojnosti a preto súd vyslovenie ľútosti žalovaným 1/ kvalifikoval len ako elementárny prejav slušnosti, avšak nepovažoval ho za kvalifikované vyporiadanie sa s poškodeným pozostalým. Takisto skutočnosť, že žalovaný 1/ bol v trestnom konaní uznaný vinným a odsúdený na nepodmienečný trest, nebola spôsobilá ovplyvniť výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy (neplní žiadnu z funkcií civilnoprávnej sankcie za neoprávnený zásah do ochrany osobnosti fyzických osôb). Avšak na druhej strane žalovaný 1/ prostredníctvom jeho matky poskytol satisfakciu vo forme úhrady nákladov na pohreb zomrelého, čo v konaní nebolo sporné.

82.1. Posúdenie miery spoluzavinenia poškodeného je vecou skutkovou, právnym posúdením je vyriešenie otázky, či súd vôbec pripustí mieru spoluzavinenia a bude aplikovať tomu zodpovedajúcu právnu normu, avšak konečný výsledok týkajúci sa rozsahu spoluzavinenia je výsledkom vyhodnotenia skutkových okolností (pozri uznesenie ÚS SR sp. zn. IV.ÚS 296/2020).
82.2. Konečná úvaha o tom, nakoľko sa na spôsobení škody podieľali jednotliví účastníci nehody, a teda v akom rozsahu za škodu zodpovedajú, závisí vždy od skutkových okolností konkrétneho prípadu a od porovnania všetkých okolností, ktoré mohli mať a mali vplyv na výsledok (viď uznesenie ÚS SR sp. zn. I.ÚS 140/2023).
82.3. Pre záver, nakoľko sa pri dopravnej nehode na vzniku škody (a v konečnom dôsledku nemajetkovej ujmy dotknutej osoby) podieľalo i konanie samotného poškodeného, nemožno vychádzať len z porovnania všeobecného rozsahu povinností ukladaných pravidlami cestnej premávky jednotlivým účastníkom, ani z porovnania počtu porušených povinností na strane škodcu a na strane poškodeného v konkrétnej situácii. Rozhodujúce posúdenie, nakoľko sa na škodlivom výsledku podieľali jednotlivé príčiny na oboch stranách a z hľadiska porušenia právnej povinnosti škodcom a poškodeným je podstatné najmä to, o ako významnú povinnosť išlo, ako závažné bolo ich porušenie a aký vplyv malo na vznik škody (pozri aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 231/2017).

83. V neposlednom rade súd prihliadal aj na možnú mieru spoluzavinenia dopravnej nehody samotným zomrelým, k čomu použil označené znalecké posudky vyhotovené pre účely trestného stíhania vyjadrujúce sa k priebehu a analýze nehodového deja, technike jazdy žalovaného 1/ a zomrelého a alternatív možností zabránenia dopravnej nehode, kedy je zrejmé, že žalovaný 1/ sa nevenoval plne vedeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke, neprispôsobil rýchlosť jazdy najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať a nedodržal najvyššiu dovolenú rýchlosť v danom úseku cesty (50 km/h), ktorá skutočnosť bola znalcom Ing. Imrichom vyhodnotená ako nesprávna technika jazdy. Nesprávna technika jazdy bola konštatovaná aj na strane zomrelého, ktorý z pripájacieho jazdného pruhu vošiel s vozidlom do ľavého (riadneho) jazdného pruhu v časti súvislej, nie prerušovanej čiary, čím nedal prednosť v jazde približujúcemu sa vozidlu žalovaného 1/.

84.1. Napriek tomu, že nesprávna technika jazdy nebola konštatovaná v trestnom konaní, nakoľko toto skončilo právoplatným trestným rozkazom, kedy konkrétne okolnosti nehody neboli vôbec preskúmavané, súd uvedené závery dvoch znaleckých posudkov nemohol pri celkovom hodnotení okolností pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy opomenúť resp. k nim zámerne neprihliadnuť.
84.2. Je nepochybné, že žalovaný 1/ porušil jeho povinnosti vodiča v zmysle § 4 ods. 1 písm. c), § 16 ods. 1 a 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, naproti tomu zomrelý porušil jeho povinnosť vodiča v zmysle § 10 ods. 8 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. S poukazom na ustanovenie § 137 predmetného zákona a s prihliadnutím na závery znaleckých posudkov je zrejmé, že nesprávna technika jazdy pripájaním sa do hlavného jazdného pruhu v mieste súvislej čiary (nie prerušovanej) a tým nedanie prednosti v jazde vozidlu žalovaného 1/, je závažným porušením pravidiel cestnej premávky podľa § 137 ods. 2 písm. h) a túto nesprávnu techniku jazdy je možné aj pri rýchlosti motorového vozidla žalovaného

1/ - 92 km/h považovať za okolnosť, ktorá bola príčinou podieľajúcou sa na škodlivom následku – smrti vodiča G. A.. Zároveň však nemožno pozerať na rýchlosť motorového vozidla žalovaného 1/ za okolnosť, ktorá by vylučovala jeho zodpovednosť, nakoľko porušenie pravidiel cestnej premávky uňho bolo jasne definované v trestnom rozsudku, ktorý ustálil, že práve žalovaný 1/ porušil pravidlá cestnej premávky, v ktorého dôsledku čoho vznikla dopravná nehoda, pri ktorej bolo zomrelému nielen ublížené na zdraví alebo bola spôsobená smrť a teda tieto porušenia pravidiel cestnej premávky je nutné subsumovať tiež ako porušenia cestnej premávky závažným spôsobom podľa § 137 ods. 2 písm. c) zákona o cestnej premávke. Veď nakoniec i analýzy priebehu nehodového deja pri rôznych vstupných parametroch rýchlosti motorového vozidla žalovaného 1/ ako aj rôznych hodnotení (ne)správnej techniky jazdy zomrelého, implikovali spôsobenie dopravnej nehody raz konaním na strane žalovaného 1/ a raz na strane zomrelého.
84.3. Preto súd uvedenú komparáciu vzal do úvahy pri stanovení možnej miery spoluzavinenia zomrelého, ktoré potom vyhodnotil v rozsahu 50% ako spravodlivé a proporcionálne.
84.4. Súd neprihliadal na údajné tvrdené nepoužitie bezpečnostného pásu u zomrelého vodiča G. A., na základe čoho Sociálna poisťovňa znížila svoje plnenie o 25%, nakoľko toto skutkové tvrdenie bolo v konaní vyvrátené výpoveďou svedka p. N..

85.1. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým ako sekundárnym obetiam je dôležité zohľadniť aj proporčnosť náhrady, ktorá by mala zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave o spravodlivosti. Táto sa priebežne formuje aj na základe rozhodovacej činnosti súdov v skutkovo obdobných prípadoch.
85.2. Ohľadne výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd za účelom vyhnutia sa excesu výšku nemajetkovej ujmy ustálil zohľadnením právne relevantných kritérií prezumovaných v ustanovení § 13 ods. 3 OZ ako aj porovnaním výšky s náhradami priznávanými v iných obdobných prípadoch, kedy priznané náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných sa v prípade manžela pohybujú od 10.000,- eur do 50.000,- eur, v prípade plnoletých detí od 4.000,- eur do 17.000,- eur (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo 219/2021), ďalej rozsudok KS ZA sp. zn. 5Co/122/2018 – priznaná suma 5.000 Eur dospelým deťom nežijúcim v spoločnej domácnosti so zomrelou matkou, rozsudok KS TN sp. zn. 17Co/175/2019 – priznaná suma 4.500 Eur dospelým samostatným deťom, rozsudok KS PO sp. zn. 7Co/121/2016 priznaná suma 6.000 Eur dospelej dcére bez vlastnej rodiny, ktorá žila s rodičmi, blízky vzťah s matkou (v prípade žalobcu 1/ tento nežil v spoločnej domácnosti so zomrelým a teda je potrebné sumu 6.000 Eur znížiť), rozsudok KS v KE sp. zn. 6Co/148/2018 – priznaná suma 5.000 Eur dieťaťu za smrť rodiča, kde boli dobré vzťahy a citové väzby v rodine, život v spoločnej domácnosti, deti študenti VŠ (v prípade žalobcu 1/ tento nežil v spoločnej domácnosti so zomrelým, nebol výživou odkázaný na zomrelého a preto je potrebné sumu 5.000 Eur znížiť), rozsudok KS PO sp. zn. 8Co/33/2016 – priznaná suma 7.000 Eur 17ročnému synovi žijúcemu v spoločnej domácnosti so zomrelým (v prípade žalobcu 1/ tento nežil v spoločnej domácnosti so zomrelým, bol plnoletý, nebol výživou odkázaný na zomrelého a preto je potrebné sumu 7.000 Eur znížiť).

86. Vzhľadom na uvedené, súd pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovi 1/ vychádzal z vyhodnotenia kritérií tak ako bolo uvedené vo vyššie citovaných odsekoch tak na strane žalobcu 1/ ako aj žalovaného 1/ a východiskovú sumu ustálil na 4.500 Eur, ktorú následne znížil o percentuálne vyjadrenie miery spoluzavinenia zomrelého na dopravnej nehode v rozsahu 50% a preto v konečnom dôsledku súd žalobcovi 1/ priznal ako dôvodnú sumu 2.250 Eur.

87. Súd má zároveň za to, že priznaná suma nemajetkovej ujmy zohľadňuje aj osobu a majetkové pomery žalovaného 1/, nie je vôbec likvidačná aj napriek tomu, že žalovaný 1/ je študentom vysokej školy. Takto stanovené odškodnenie prihliada na mladý vek žalovaného 1/, ktorý nie je riadne zárobkovo činný, je spravodlivé a nepopiera ani satisfakčnú funkciu. K tvrdeniu žalobcu 1/, že žalovaný 1/ dostal do užívania od rodičov motorové vozidlo kvalitnej značky, nemožno na jeho strane vyhodnotiť ako element, ktorý by zvyšoval jeho majetkový status, pretože toto motorové vozidlo nebolo v jeho vlastníctve. Prijatím tejto argumentácie by súd prihliadal na celkové majetkové pomery rodičov, nie žalovaného 1/.

88.1. Súd považuje za potrebné sa ešte vyjadriť k požiadavke žalovaného 1/ prihliadať pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v rámci tzv. postmortálnej ochrany aj na právne predpisy o odškodňovaní obetí trestných činov, kedy poukazuje na to, že vyššie súdne autority takéto pripodobovanie resp. analogické použitie zákona o obetiach trestných činov pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 11 a nasl. OZ odmieta.

88.2. Mohlo by sa zdať logické, že sumy priznávané obetiam násilných (úmyselných) trestných činov musia byť vyššie, ako sumy priznávané v prípade nedbanlivostných trestných činov. Pri zjednodušenom pohľade na túto problematiku sa zdá, že takéto odškodňovanie je dokonca logické podľa argumentu a fortiori. Ide však len o zdanie, pretože aplikovanie zákona o obetiach je nevhodné hneď z viacerých dôvodov. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka má súd určiť s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka teda súdu vymedzuje kritériá (i keď z podstaty veci neurčité), ktorými sa má riadiť. Ak si súd už na začiatku stanoví limit podľa iného právneho predpisu, dobrovoľne si tým znemožní v plnej miere zohľadniť tie kritériá, ktoré podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zohľadniť musí. Okrem toho, samotným účelom odškodňovania v zmysle zákona o obetiach je splnenie pozitívneho sociálneho záväzku štátu voči obetiam násilných trestných činov. Odškodnenia v zmysle tohto zákona je možné sa domáhať, až keď poškodení nevymôžu náhradu od samotného páchateľa. Použitím zákona o obetiach sa do súkromnoprávneho vzťahu poisťovateľa a poškodeného vnáša obmedzenie verejnoprávnou reguláciou vzťahu medzi poškodeným a štátom. Preto ani teologickým výkladom nemožno dospieť k záveru o opodstatnenosti tejto analógie, keďže odškodňovanie obetí násilných trestných činov je výsledkom harmonizácie práva v zmysle požiadaviek 1. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001 /220/SVV a 2. Smernice Rady 2004/80/ES z 29. apríla 2004 o náhradách obetiam trestnej činnosti. Účelom predmetných smerníc nie je zastropovanie sumy odškodnenia, ale práve naopak, stanovenie minimálnych požiadaviek na ochranu obetí trestných činov a ich odškodňovania (viď napr. rozhodnutie KS PO sp. zn. 9Co 47/2023).
88.3. K uvedenej problematike sa vyjadril Najvyšší súd SR v jeho rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/188/2021 zo dňa 26.10.2023, kde uviedol, že „odvíjať rýdzo súkromnoprávne nároky od verejnoprávnych predpisov, ktorými na seba štát dobrovoľne preberá záväzok odškodnenia pri najzávažnejších zásahoch do osobnej a telesnej integrity (a ktorého výška závisí výlučne od „nastavených parametrov sociálneho štátu"), nie je presvedčivé, ani spravodlivé. Vzhľadom k verejnoprávnemu charakteru osobitnej regulácie sa nejaví ako vhodné preberať verejnoprávnu konštrukciu odškodňovania do rýdzo súkromnoprávnych vzťahov. Zákonom o obetiach TČ na seba štát preberá záväzok kompenzovať dôsledky spôsobené trestnou činnosťou iných subjektov. V danom prípade pri odškodňovaní pozostalých obetí dopravnej nehody nie sú prítomné také spoločné znaky, ktoré by zdôvodňovali analogickú aplikáciu tejto maximálnej výšky odškodnenia na rýdzo súkromnoprávne vzťahy medzi sekundárnou obeťou a pôvodcom protiprávneho zásahu. Navyše, záväzok štátu uhradiť obetiam trestných činov určitú peňažnú čiastku je len podporným mechanizmom a nevylučuje súkromnoprávny nárok na náhradu voči skutočnému páchateľovi ako pôvodcovi zásahu v rozsahu, v akom nebol pokrytý poskytnutou sumou zo strany štátu. Poškodenej osobe preto zákon o obetiach TČ nebráni uplatniť si zvyšnú sumu náhrady za nemajetkovú ujmu priamo voči porušiteľovi. Považovať tak sumu odškodnenia v zákone o obetiach TČ za akýsi horný limit nemajetkovej ujmy vo všeobecnosti nemožno považovať za správne.“

89. V závere súd dopĺňa, že tvrdenia žalobcov 1/ a 2/ o navštevovaní otca v nemocnici, taktiež tvrdenie žalovaného 1/ o snahe navštíviť zomrelého počas hospitalizácie, ďalšie tvrdenie o neúčasti žalobcov 1/ a 2/ na pohrebe zomrelého otca boli sporné a žiadnym dostatočne relevantným spôsobom neboli preukázané, a preto tieto súd v konečnom dôsledku pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy nezobral do úvahy. Taktiež ako skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť výšku priznanej nemajetkovej ujmy, súd neprijal okolnosť prežívania traumy ostatných členov rodiny, keďže títo nie sú stranami v spore.

90. Vzhľadom na všetky vyššie skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a žalovaných 1/ a 2/ zaviazal na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi 1/ vo výške 2.250 Eur s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného a v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu 1/ ako nedôvodnú zamietol. Zároveň súd zamietol aj žalobu žalobcu 2/ v celom rozsahu.

91. Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľným márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

92. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je 3 dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

93. Súd prihliadnuc na výšku priznaného odškodnenia 2.250 Eur nepovažoval lehotu 3 dní za neprimeranú a nevzhliadol ani dôvod na určenie dlhšej lehoty.

94. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

95. Podľa § 256 ods. 2 CSP, ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

96. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

97. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

98. Teória hovorí, že pri priznávaní náhrady trov konania je na prvom mieste zásada úspechu, ktorú je potrebné uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia je závislá od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Na druhej strane niekedy strany zámerne výšku sporu nadhodnotia, aby napr. odmena advokáta bola čo najvyššia a podobne. Ako prevencia proti uvedenému je potom vhodným riešením rozhodnutie súdu, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP).

99. Z uvedeného dôvodu súd priznal žalobcovi 1/ náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej sumy 2.250 Eur.

100. Nakoľko žalobca 2/ nebol v konaní úspešný, súd priznal v zmysle § 255 ods. 1 CSP plne úspešným žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania voči nemu - žalobcovi 1/ v rozsahu 100%.

101.1. Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania zvažoval aj použitie ustanovenia § 257 Civilného sporového poriadku, ktoré hovorí, že výnimočne súd nepriznú náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.
101.2. V citovanom ustanovení § 257 Civilného sporového poriadku je (podobne ako predtým pri § 150 O.s.p.) fixované moderačné absolučné právo súdu zmierniť dôsledky upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom. Záver súdu o tom, že je tu splnený predpoklad na priznanie práva na náhradu trov konania (podľa § 255 Civilného sporového poriadku), nevylučuje, aby súd súčasne nedospel k záveru, že sú splnené aj predpoklady na aplikáciu § 257 Civilného sporového poriadku. A tak napriek úspechu vo veci súd skonštatuje, že niektorému z účastníkov konania vzniklo právo na náhradu trov konania, lenže sa mu nepriznalo, pretože bolo treba použiť § 257 Civilného sporového poriadku. K uplatneniu zmierňovacieho práva súdu môže dôjsť s prihliadnutím najmä na rôzne aspekty konkrétneho prípadu. Stáva sa tak vtedy, keď súd dôjde k záveru, že povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z rozmanitých dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami.
101.3. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný

charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nález Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie solventná, alebo, že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany (sp. zn. 2Cdo/102/2017).
101.4. V tomto konkrétnom prípade súd nevidel dôvody hodné osobitného zreteľa tak na strane žalobcu 2/ ani žalovaných 1/ a 2/. Žalovaný 1/ je síce iba študent VŠ, ale uvedená skutočnosť v ponímaní jeho veku nemôže byť automaticky ponímaná ako dôvod hodný osobitného zreteľa. Žalovaný 2/ je právnická osoba – poisťovňa, kde nie je žiaden priestor na dôvody hodné osobitného zreteľa. Súd nevidel dôvody hodné osobitného zreteľa ani na strane žalobcu 2/ či už z hľadiska jeho osobnej, sociálnej či finančnej situácie, kedy žalobca 2/ ani netvrdil a nežiadal pri náhrade trov konania prihliadať na ustanovenie § 257 CSP. Žalobca 2/ bol v konaní aktívny, produkoval mnoho písomných vyjadrení k predmetu sporu, navrhoval dokazovanie, kedy po celý čas bol dokonca zastúpený právnou zástupkyňou, kedy je dôvodné predpokladať, že táto nezastupuje žalobcu 2/ zadarmo bez povinnosti úhrady jeho odmeny v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z.z., ak uvedené v konaní tento ani netvrdil. Je potrebné zdôrazniť, že každý žalobca si musí byť vedomý toho, že v prípade neunesenia dôkazného bremena o dôvodnosti jeho nároku, bude znášať povinnosť uhradiť trovy konania protistrane.
101.5. Zároveň dôvody hodné osobitného zreteľa súd nevidel ani v charaktere konania, ktoré by odôvodňovalo nepriznanie náhrady trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v troch písomných vyhotoveniach.
Podľa ust. § 359 Civilného sporového poriadku odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
Podľa ust. § 363 Civilného sporového poriadku sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (ust. § 127 ods. 1 a ods. 2 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Podľa ust. § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa ust. § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Podľa ust. § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Podľa ust. § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa ust. § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný nesplní povinnosť uloženú týmto rozhodnutím, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).